

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Člani pri pošti: Ljubljana: Ljub-
ljana št. 11.842. Praga: čisto 78.180,
Vien: 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasni po-
tarifi.

JUTRO

Načelne izjave pred- sednika vlade

Pred načelnim glasovanjem o dva-
najstinih in o finančnem zakonu je
predsednik kraljevske vlade g. dr. Sto-
jadinović imel v nedeljo v Narodni
skupščini interesanten in pomemben
govor. V prvem delu je po svoji dolž-
nosti branil predložene dvanaštine napram
onim rednim objektivnim kritikam, ki
so iz poplave brezpomembnih govorov
izzvale s svojo stvarnostjo občo pažnjo;
med temi kritikami je bilo čuti tudi
tehten slovenski glas poslanca Moho-
riča.

Gospod predsednik dr. Stojadinović
je polemiziral tudi z ugovori proti pre-
nosu legislativnih pooblastil na kra-
ljevsko vlado. Skliceval se je na pre-
cedenčne primere v drugih demokratič-
nih državah, ki pa se seveda nanašajo
predvsem na ekonomske in finančne
ukrepe vlad in ne na politične zakone.
Mi smo svoje mišljenje o tej stvari že
povedali. Predsednik vlade je v svojem
govoru na kraju krepko podčrtal po-
trebo parlamentarnega sodelovanja ter
je še posebej poudaril, da bodo v smi-
slu § 63. tudi novi politični zakoni po
svojem uveljavljanju še naknadno
predloženi Narodnemu predstavništvu v
ratifikacijo.

Vse torej izgleda sedaj precej dru-
gače nego se je prvotno zdelo. V tej
formi — odločujoče sodelovanje skup-
ščinskega in senatskega odbora pri iz-
delavi političnih zakonov in njih na-
knadna ratifikacija v plenumu Narodne
skupščine in senata — dobiva zakono-
dajno pooblastilo kompromisno obliko,
ki je sigurno ni a limine odvrnil.

Gosp. dr. Stojadinović je glede teh
zakonov postavil tudi dva termina. Ka-
kor mi razumemo, je dotični pasus nje-
govega govora napovedal, da se bo
njihova predložitev izvršila čim prej,
verjetno torej še do jeseni, njihovo
uveljavljanje pa je zvezano z dosegom
političnega premirja v državi, ki bi šele
omogočilo, da se povečane svobode ne
bodo mlorabile.

Tudi o vsebini novih zakonov je
predsednik vlade povedal dve važni na-
čelni stvari. Glede društvenega zakona
je poudaril, da tudi novi predpisi o po-
litičnih združenjih ne bodo smeli dopu-
stiti formiranja verskih, plemenskih in
pokrajinskih strank. Mi smo v svojem
nedeljskem uvodniku zapisali nekaj
misli o bodočem razvoju političnih pri-
lik v naši državi ter smo dvignili svoj
svarilni glas proti nevarnosti novega
političnega razkosavanja našega na-
roda. Z zadostjenjem beležimo, da smo
v tem oziru s šefom vlade na isti liniji
ki je posledice politično partijskega
atomiziranja narodne volje označil s
pregnantnim, le prerisanimi zatrdilom,
da bi parlament, zgrajen na malih
političnih grupah bil instrument, ki bi
državo tiral v propast.

Iz tega naziranja pa logično tudi
sledi, da bodoči volilni zakon ne bo
smel temeljiti na čistem sreskem siste-
mu, združenim z večinskim principom,
ker to dvoje upropačita vse pridobitve,
ki se v pogledu politične konsolidacije
države dosežejo z ustvarjanjem »velikih
vsestranskih strank. Iz govora g. šefa
vlade se vidi, da bi mu najbolj ugajal
sistem dveh strank. Seveda bi bilo to
idealno stanje, ali dvostrankarski si-
stemi so tam, kjer so se ustalili, šele
rezultat dolgotrajnega političnega raz-
voja in se po vrh v današnjih pri-
likah že tudi rahlija. Demokracija vsakega
naroda ima svoje posebne oblike,
svoje posebne razvojne možnosti. Ide-
ja dveh strank je teoretično lepa in
predstavlja v teoriji najsigurnejše re-
šitev notranje političnega problema. Bo-
jimo pa se, da je za našo Jugoslavijo
vsaj sedaj še previsoka teorija. Mi smo
s skromnejšim zadovoljni. Ako bo do-
volj uvidenosti in treznosti pri po-
litičnih ljudeh, in ako bo vlada z dobro
in patriotsko premišljenimi politič-
nimi ukrepi ustvarila pogoje, potem verjemo
v možnost političnega razvoja v zame-
nju velikih političnih strankarskih or-
ganizacij. Njih medsebojna borba pa
bo le takrat koristna za napredek na-
roda in države, ako se ne bo vršila
za osnovna vprašanja našega državne-
ga in narodnega življenja, temveč bo
šla za tem, da se uveljavijo razlikujoči
se nazori o konkretnih vprašanjih na-
šega notranje političnega, gospodar-
skega in socialnega življenja.

Dogodki v Zagrebu so dali predse-
dniku vlade neposreden povod, da je iz-
pregovoril nekaj resnih in vsega uva-
ževanja vrednih besed o disciplini na-
roda in o avtoriteti državne oblasti. Iz-
gleda res, kakor da bi bili gotovi fak-
torji spremembe režima razumeli tako,
da je sedaj vse razvezano in da je dana
svoboda ne graditve nego podiranja.
Tudi pri nas so razni elementi na po-
slu, ki si pomirjenje očividno predstavl-
jajo tako, da je treba povzročiti še
večjo zmešnjavo pojmov in da je treba
premakniti granice reda in avtoritete.
Ustvarjanje take atmosfere služi sve-
da vsemu, ne samo konsolidaciji, in

PRORAČUN V SKUPŠČINI DOKONČNO SPREJET

Od 219 navzočih je 218 poslancev v zaključnem glasovanju prora-
čun odobrilo — Predsednik vlade o zagrebških demonstracijah

Beograd, 22. julija. p. Narodna skupšči-
na je v nedeljo zvečer po tridnevni debati
končala načelno razpravo o proračunu ter
je predlog dvanaestine in finančni zakon s
190 proti 2 glasovoma v načelu odobrila,
dočim se drugi poslanci pred glasovanjem
odšli iz dvorane.

Pred glasovanjem je povzel besedo mi-
nistriški predsednik dr. Stojadinović, in je
v daljšem govoru (ki ga je objavilo že »Po-
nedeljsko jutro«) orisal stališče vlade v
vseh aktualnih problemih ter zlasti pouda-
ril, da ne more biti govora o povratku na
stare politične stranke.

Danes se je pričela podrobna razprava.
Seja je trajala ves dan. Pred prehodom na
dnevni red je zahteval besedo poel. Dragi-
ša Stojadinović, da bi odgovoril na več-
rajsnja izvajanja predsednika vlade, toda
predsednik skupščine Čirč mu ni dal besede.
Sledilo je čitanje večjega števila interpelacij
ter raznih prošelj in prištev.

Prehajajoč na dnevni red, je predsednik
Čirč sporočil, da je 30 narodnih poslancev
stavilo pismen predlog, naj se izvede po-
drobna razprava o proračunu po skrajša-
nem postopku. Skupščina je predlog spre-
jela in sklenila, da bosta pri vsakem reso-
ru lahko govorila samo po dva govornika
vladine večine in opozicije. Sledila je nato
kratka razprava o proračunskih posameznih
resorih.

Pri razpravi o proračunu zunanjega mi-
nistristva je narodni poslanec Mita Dimit-
trijević izrazil priznanje vsem doedanjim
zunanjim ministrom za uspešno vodstvo
zunanje politike in izrazil željo, naj bi tu-
di v bodoče ostala politika Male antante

popolnoma enotna. Zavzemal se je tudi za
obnovo odnošajev z Rusijo. Govorec o ru-
nanjih ministrih je hotel imenovati dr. Ma-
rinkovića, pa je pomotoma imenoval Vojo
Djordjevića. Ko je spoznal svojo zmoto je
izjavil, da Voja Djordjević ne bo nikdar
več sedel ne na ministriki, ne na poslanski
klupi, pač pa na neki drugi. Pri tem je alu-
diral na interpelacijo, ki jo je vložil glede
njegovega delovanja v savezi srbskih zem-
ljoradniških združenj. Zaradi tega je prišlo
skupščini do takega prerekanja, da je mo-
ral predsednik sejo prekiniti.

Po vsteti so bili dalje sprejeti proračuni
vzročne državne uprave, prosvetnega mi-
nistristva, ministristva pravde, notranjega
ministristva in finančnega ministristva. V
razpravi o proračunu finančnega minist-
ristva je govoril narodni poslanec Voja La-
zić, ki je zopet dokazoval, da je državni
proračun s temi dvanajestinami povšan za
1.317 milijonov.

Proračun ministristva vojske in mornari-
ce je bil sprejet brez debate s zaključno
ter je pri tej priliki prišlo do viharne ova-
cije kraja in vojski. Pri razpravi o proraču-
nu ministristva za gradnje je poslanec Ve-
slić Trbić zahteval, naj se ugotovi, koliko
je sploh navzočih poslancev, češ da skup-
ščina nima kvoruma. Za časa polmenskega
pozivanja se je zbralo v dvorani mnogo po-
slancev vladine večine, tako, da je bilo ob
koncu navzočih 224 poslancev. Sledila je
nato razprava o proračunu prometnega
ministristva.

Ker je bila ura že 18.30 in je treba rešiti
še več resorov in ves finančni zakon, so se
poslanci večine in opozicije sporazumeli

ter so se vsi odrekli besedi, med njimi tudi
poslanca Plesković in Koman. Le poslanca
dr. Janko Baričević in Voja Djordjević se
nista hotela odreči besedi. Po daljši razpra-
vi je naposled dobil besedo poslanec dr.
Baričević, ki je v obširnem govoru raz-
pravljaval o večerajšnji izjavi predsednika
vlade in jo podrobno analiziral. S svojimi
izjavami je izzval pri vladni večini burjo
protestov.

Narodni poslanec Voja Djordjević je za-
stati napadal gospodarsko politiko režima in
je pripisoval krivdo za vse gospodarsko in
politično zlo v državi zlasti gospodarskim
ministristvom.

Kratek govor pred- sednika vlade

Nato se je tudi danes oglašil k besedi mi-
nistriški predsednik dr. Milan Stojadinović,
ki ga je večina sprejela z viharim splav-
vom. Zahvalil se je poslancem za potrpe-
ljivost in toleranco, ker so dopustili, da je
manjšina znova začela načelno debato.
»Najjačji govorniki manjšine, je med dru-
gim rekel, »so bili danes spet na delu, da
nas prepričajo o nečem, o čemer nas ne
morejo prepričati. Za nje je politična in
parlamentarna bitka izgubljena in najbolj-
ši dokaz za to je, da so morali danes za
svojo borbo porabiti vesti, o katerih pravijo,
da so jih dobili iz Zagreba. Ne poznam vi-
rov, ki jih imajo oni v Zagrebu, poznam
pa svoje viro, ki so uradni in sveži, ter ve-

sti, ki so prav tačas prispeli iz Zagreba.
Prepričani bodite, da večeraj v Zagrebu ra-
zen nekaj razbitih oken ni bilo nobenega
demoliranja lokalov in da ni bil ubit no-
ben človek, sedaj pa vlada v Zagrebu po-
poln mir in red.

Vlada se zaveda odgovornosti, ki jo bo
nosila pogumno ob vsaki priliki. Večeraj se
je 20 gospodov manjšine oglasilo proti dva-
najstini, ko je prišlo do glasovanja, sta
oddala svoj glas le dva, ostali pa so poiskali
vrata. Verjetno je, da bo manjšina Jugoslo-
venske nacionalne stranke enako postopala,
kakor večeraj in da bo pokazala enako svojo
odgovornost. Jaz pa prosim skupščinsko ve-
čino, da se ne da zapeljati po alarmantnih
in neresničnih vesteh in da izpolni napram
sebi in državi svojo dolžnost ter glasuje za
proračunske dvanaštine.

Večina je priredila predsedniku vlade
dolge ovacije. Pri poimenskem glasovanju
je bilo oddanih skupno 219 glasov, od teh
218 za in 1 proti; drugi opozicijski poslanci
niso glasovali. Večina je z burnim odobra-
vanjem sprejela rezultat končnega glasova-
nja. Proračunske dvanaštine in finančni
zakon bosta sedaj dostavljena senatu v
razpravo.

Seja Narodne skupščine se je zaključila
ob 21. uri. Prihodnja bo sklicana pismeno.

Kako so glasovali slovenski poslanci

Beograd, 22. julija. p. Poročilo v ponedelj-
skem »Jutru« izpolnjujemo v toliko, da 11
slovenskih poslancev pri načelnem glasova-
nju ni glasovalo za proračun in to gg. Benko,
Prekorsček, Mohorič, Makar, dr. Fux, Turk,
Hočevar, Janžeković, Lukačič, Lenarčič in
dr. Novčan. Ostali so glasovali za pro-
račun.

Predsednik senata vrnil v Beograd

Zagreb, 22. julija. n. Predsednik senata
dr. Tomašić je v pretekli noči odpotoval v
Beograd.

Odpor nemških škofov

Francoske informacije o kulturnem boju v Nemčiji
Nedeljska demonstracija v katoliških cerkvah

Pariz, 22. julija. r. Notranjepolitična
vprašanja, zlasti tudi kampanja o go-
spodarskih uredbah vlade so stopila v
ozadje. Veliki informativni listi se spet
mnogo bavijo z zunanjepolitičnimi vpra-
šanji, posebno pozornost pa posvečajo
verskemu boju v Nemčiji in najnovejši-
m odredbam nemške vlade proti po-
litičnemu katolicizmu. Državni kancelar
Hitler je že čisto pokazal, da je dober
diplomat. Toda v verskih vprašanjih je
po mnenju francoskih listov očividno
tesnograden. »Ordre« piše med dru-
gim: »Mar ne pozna nikakega odlomka
iz cerkv. zgodovine, ki bi ga prepričal,
da je vsak poskus borbe proti katoliški
cerkvi obsojen na neuspeh, ker je boj
proti katolicizmu enak obupni borbi
proti hidri s sedmimi glavami. Borba s
katoliško cerkvijo je nesmiselna in na-
padalec mora neizbežno podleči. O tem
se bo tudi Hitler sam kmalu prepričal.
Njegov položaj je toliko težji, ker ima
proti sebi dve krščanski cerkvi.«

Katoliški škofje so v nedeljo pričeli
svojo obrambno akcijo. V vseh katoli-
ških cerkvah so namesto pridige preči-
tali članek vatikanskega glasila »Osser-
vatore Romano«, v katerem se izrekla
Vatikan proti zakonu o sterilizaciji in
ostro biča gonjo narodnega socializma
proti katoliški cerkvi. Občinstvo, ki je
bilo opozorjeno že v naprej na to ak-
cijo, je do zadnjega kotička napolnilo
cerkve. Le ponekod so oblasti interve-
nirale in preprečile prečitavanje članka,
v večini cerkev pa se je prečital nemo-
teno.

Najnovejše vesti pa kažejo, da so si
narodni socialisti morda vendar premiš-
lili. Prosvetni minister Kerl je nena-
doma odšel na tritedenski dopust z mo-
tivacijo, da bo proučil navodila, ki mu

mora že v naprej kompromitirati vsako
stremljenje po uvedbi večjih svobod.

Iz marsikaterih izjav, ki smo jih
zadnje dni čuli na eni in na drugi stra-
ni, se vidi, s koliko naivnostjo gotovi
politični ljudje gledajo na današnje
priroke v Jugoslaviji. A koliko je tudi
nazorov in mišljenj, s katerimi se ne
da napraviti nikak aranžman, nobena
kupčija in nobeno botanje. Današnji
čas pa zahteva jasnih misli in jasnih
programov. G. dr. Stojadinović v svo-
jem in svojih tovarišev imenu slovesno
proglasa unitaristično državno idejo.
G. dr. Maček z ravno isto slovesnostjo
pročelja to idejo za definitivno pro-
padlo. G. dr. Maček stoji na stališču
hrvatske nacionalne individualnosti.
Njegovi zavezniki iz vrst bivše SDS in
iz vrst bivše srbske demokratske stranke
z enako samozvesto trdijo, da so in
ostanejo neomajni pripadniki narod-
nega edinstva.

Gosp. Ljubi Davidoviću ni nič težko,
da postavlja za reševanje naših pro-
blemov naslednji vrstni red: sporazum
s Hrvati, volitve in nazadnje gospodar-
ska in socialna vprašanja. Kakor da

jih je glede nove prosvetne politike v
zvezi s akcijo proti duhovščini del Hi-
tler. V tem vidijo nekaj umik hitle-
rizma. To mnenje utrjuje tudi dejstvo,
da je notranje ministristvo ustavilo na-
daljnje izhajanje lista »Der Stürmer«,
ki je vodil glavno propagando proti ži-
dom.

Minister dr. Korošec v avdijenci

Ljubljana, 22. julija. d. Davi je s orient
ekspresom prispel v Ljubljano minister za
notranje zadeve dr. Anton Korošec. S kolo-
dvora se je odpeljal v Marjanišče, nato pa
je v avtomobilu nadaljeval pot v Bohinj.

Ignjat Bajloni umrl

Beograd, 22. julija. p. Nocoj ob 8. je pre-
minul po kratkem bolehanju bivši guverner
Narodne banke, znani beograjski indus-
trijec Ignjat Bajloni.

Nov poslanski klub

Beograd, 22. julija. p. Po razrepu Jevti-
čevega poslanskega kluba, ki je okrog 200
poslancev vstopilo v klub vladne večine, je
dober del narodnih poslancev ostal izven
teh dveh klubov. Danes je del teh poslan-
cev osnoval svoj klub, ki si je nadel ime
»Jugoslovanski neodvisni nacionalni klub«.
Za predsednika kluba je bil izvoljen Milan
Božić, za podpredsednika pa Ivan Prekorsček
in Fran Horvat. Tajnika sta Dušan Ivanšević
in Risto Grčić, blagajnik pa Manfred
Paštović.

Albanski nadškof umrl

Tirana, 22. julija. p. V Skadru je pre-
minul danes poglavar katoliške cerkve v
Albaniji nadškof Mende.

je sporazum z g. dr. Mačkom vprašanje
prihodnjih 24 ur, volitve zadeva me-
seca avgusta in kakor da so gospodar-
ska in socialna vprašanja dobrodušni
klienti, ki radi malo počakajo v pred-
sobi, da visoka gospoda opravi svoje
posle v sobi.

Priznati moramo, da smo v teh okol-
nostih zares zašli v dobo splošne kolo-
bocije in da je skrajni čas, da vsi, ki
so poklicani, skoraj spregovorijo jasne
besede. Nič ne pomaga hoditi okoli
kaše, rabiti a la g. dr. Laza Marković
nejasne fraze, posluževati se raztegli-
vih interpretacij, kako je razumeti to
ali ono načelno besedo. Časi so prerisani
in odločitve, pred katere smo postavl-
jeni z razvojem stvari, so predačleko-
sežne za besedne bitke in sramečljive
igre. Na samo voljo naroda se zanašati,
to je prazna demagogija. Pred narod je
treba postaviti program in projekt v
jasnih črtah, pa bo mogel odločiti levo
ali desno. Nejasnost in neodrejenost pa
mu samo zamegljujejo pogled in mu ne
daja spoznati bistvenih problemov nje-
govega in njegove države življenja.

Usodna seja angleške vlade

Ministrski svet je sklepal o definitivnem stališču Angli-
je v sporu med Italijo in Abesinijo

London, 22. julija. r. Z veliko napeto-
stjo pričakuje vsa politična in diplomatska
javnost sklepe današnje izredne seje an-
gleške vlade. Ministrski svet se je sestel
popoldne ob 4. ter je trajala seja vse do 8.
zvečer. Kakor zatrjujejo v poučenih kro-
gih, je bila današnja seja posvečena iz-
ključno italijansko-abesinskemu sporu. Na
tej seji je angleška vlada zavzela svoje
končno stališče. Politični krogi naglašajo,
da je bila to ena najusodnejših sej angle-
ške vlade po juliju 1914. Od današnjih
sklepev vlade, ki pa bodo objavljeni še le
na jutrišnji seji gornjega doma o priliki
zamanje politične debate, bo odvisno na-
daljnje zadržanje Anglije v tem sporu. Li-
sti poudarjajo v svojih današnjih poročil-
ih, da je skrajaj več kakor sigurno, da bo
vodo vlado pri določitvi nadaljnjega sta-
lišča prepričanje, da se vojna med Italijo

in Abesinijo ne da več preprečiti. Zato me-
ra tudi Anglija poskrbeti za uspešno svojih
interesov v vzhodni Africi. »Daily Tele-
graph« piše, da bo vlada po vsej priliki
dovolila Abesiniji izvoz orožja in vojnega
materijala iz Anglije, verjetno pa je prav
tako, da bo Anglija dala Abesiniji večje
posojilo, za katerega se že vodijo pogaja-
nja.

Rim, 22. julija. k. Agencija Stefani po-
roča, da je italijanski poslanec v Addis
Abebi Vincencio energično protestiral pri abe-
siniskem zunanjem ministru zaradi govo-
ra, ki ga je imel cesar Selassije pretekli to-
den v abesinskem parlamentu. Italija se
je postavila na stališče, da je abesinski
cesar prikazal razvoj dogodkov v zadnjem
času v nepravilni luči in da je Italiji očital
imperialistične namere.

Pred odločitvijo v Grčiji

Pospešene priprave za ljudsko glasovanje — Po mnenju
vlade se bo ogromna večina izjavila za obnovo monar-
hije

Atene, 22. julija. r. Veliko pozornost v
javnosti so izzvale vesti, da pripravljajo
nekateri vplivni krogi državni udar v ko-
rist obnove monarhije. V zvezi s to akci-
jo se je spravljal celo podpredsednika vla-
de generala Kondilisa, ki se je nedavno vr-
nil iz inozemstva in izzval krizo vlade.
Trdilo se je, da se hočejo ti krogi polasti-
ti oblasti ter proglasiti monarhijo brez
Danes je izšla uradna izjava vlade, v
sti in opozarja na to, da bi bil vsak tak
kateri najodločnejše demantira vse te ve-
sti in opozarja na to, da bi bil vladni udar
državni udar docela brezpredmeten in ne-
potrben, ker je itak večina grškega na-
roda za obnovo monarhije. Vlada je trdno
odločena čuvati najstrožjo nevtralnost in
je zaradi tega prepovedala do nadaljnjega
vsa javna zborovanja, da bi se preprečilo
širjenje neresničnih vesti, ki le po nepo-
trebnem vznemirjajo ljudstvo.

Z velikim zanimanjem pričakujejo v
Atenah povratek atenskega župana Koci-
asa, ki je odpotoval v London, kjer je imel
večeraj in danes dolge sestanke z bivšim
grškim kraljem Jurijem. Obvestil ga je o
položaju na Grškem. Njegovo potovanje
je sicer docela zasebnega značaja, vendar
pa z napetostjo čakajo obvestil, kakšno
stališče zavzame bivši kralj. V poučenih
krogih se zatrjuje, da je kralj ponovno iz-
javil, da je pripravljen vrniti se na grški

Bethlen gre k Otonu

Budimpešta, 22. julija g. Veliko pozornost
je izzvala v Budimpešti govorica, da se bi-
viš ministriški predsednik grof Bethlen pri-
pravlja za potovanje v Bruselj. Vest vzbui-
ja zaradi tega pozornost, ker je samo ne-
kaj kilometrov od Bruslja oddaljen grad
Stenokerzel, kjer živi bivša habsburška ro-
dina.

Toliko dalj časa bo trpelo perilo

če vzameš vedno

SCHICHTOVO
TERPENTINOVO MILO

in za namakanje ženske hvala

Krvavi verski boji na Irskem in v Indiji

Na Irskem se množe spopadi med katoličani in anglikanci, v Indiji se koljejo muslimani in Indijci

London, 22. julija. V Belfastu so se neredi včeraj ponovili. V spopadih je bilo ubitih osem ljudi. Spopadi so nastali hkratu v različnih mestnih okrajih. Irski revolucionarji so oddali mnogo strelcev proti svojim političnim nasprotnikom. Policija je morala nenehoma intervenirati. Proti večeru je bil Belfast podoben velikemu taborišču. V mesto je prihitelo več novih vojaških oddelkov in zvečer so več ulic zaprli z bodečo žico. Po vsem mestu neprestano krožijo vojaške patrulje.

Sedaj so se pričele tudi v južni Irski pojavljati prve reakcije na dogodke v Ulsterju. V Monaghanu blizu ulstrske meje so množice katoličanov zaigale tri protestantske cerkve in opustošile stanovanja vseh tamkajšnjih protestantov. V Limericku je množica demonstrantov opustošila šest trgovin, o katerih se je zvedelo, da so bili njihovi lastniki v poslovnih zvezah s protestanti. Opustošili so tudi domove protestantskih pastirjev. Nemiri, ki zavzemajo vedno večji obseg, dobivajo zaradi tega značaj verske borbe med protestanti in katoličani.

Kalkuta, 22. julija. AA. V Lahoru je tedaj prišlo do hudih spopadov med muslimanskimi demonstranti in Indijci. Že v soboto so oddelki angleške vojske inter-

venirali z orožjem. Razvila se je pravcata bitka in je bilo okrog sto ljudi ranjenih, med njimi 50 angleških in indijskih policijskih organov. Vojska se je zabarikadirala na najvažnejših strateških točkah in napeljala bodečo žico okrog barikad. Muslimani so vztrajali na svojih položajih in se v noči od sobote na nedeljo niso umaknili.

Včeraj dopoldne je prišlo do novih spopadov in je morala vojska ponovno intervenirati. Krvavi spopadi so zahtevali deset smrtnih žrtev, 74 ljudi pa je bilo ranjenih.

Garnizija je bila ojačena in mesto je zavarovano z vojaškimi okoli.

Po poročilu iz Bombaya so bili tudi v Malenkolli hudi izgredi. Pet tisoč muslimanov se je napotilo iz džamije v indijski hram, kjer so se nahajali Indijci pri molitvi. Muslimani so jih hoteli izgnati iz hrama. Redarstvo, pojačeno z vojaškimi oddelki, je skušalo izgrede preprečiti. Po krajši borbi so se muslimani razpršili. Več oseb je ranjenih. Položaj je dokaj kritičen, čeprav se poglavar pokrajine Navabe maharadža Ahmadalikhan, ki je sam musliman, močno zavzema za mir.

Incidenti v Zagrebu

Razvil se je iz proslav ob rojstnem dnevu dr. Mačka
Več ljudi je bilo ranjenih, po večini lahko

Zagreb, 22. julija. d. Zagrebske demonstracije ob priliki rojstnega dneva dr. Mačka so se ponekod prevrgle v izgrede, pri katerih je bilo v soboto in nedeljo blizu 20 ljudi več ali manj hudo ranjenih. Razne od hujšakov razgrete skupine so napadle tudi hiše, o katerih so domnevali, da v njih prebivajo politični nasprotniki dr. Mačka. Policija se je sicer trudila ter preprečila večje število težkih nesreč, vseh incidentov pa ni mogla preprečiti.

Najtežja incidenta sta se odigrala v ulici Kraljice Marije, kjer je streljal policijski agent Dušan Kolubija v silobranu ter težko ranil nekega mladeniča Mutaka, in pa na Preradovičevem trgu. Tam sta se spopadli dve skupini zaradi zastav. Intervenovala je policija, ki je pretepačo se maso razglašala. Ker se je umaknil od omladincev, ki so bili napadeni, v kavarno »Metropole«, so na njo

navallili demonstranti ter razbili šipe na oknih.

Izgredi so se nadaljevali tudi v pretekli noči. Tako je bil na lici ranjen tesareški pomočnik Ivan Hrzić. Tekom noči so pripeljali v bolnice še celo vrsto drugih ranjenih. Med njimi so hujše ranjeni Josip Lossek, Ivan Bobek in Ivan Detal.

Čeprav so odšli na svoje domove že skoro vsi podeželski gradulanti dr. Mačka ter so dobile zagrebske ulice danes že precej normalni izgled, so se izgrede tu in tam ponavljali tudi tekom današnjega dopoldneva.

Tako so davi napadli hrvatski omladinici manjšo skupino ljudi ter ranili tri osebe, ki so bile pripeljane v bolnico. Ponoči se je razvil velik pretep tudi Glavnem kolodvoru, kjer sta bila hudo ranjena dva jugoslovenska nacionalista, delavca Blaž Novak in Dušan Čutić.

Podtalna borba trustov proti Rooseveltu

Washington, 22. julija. AA. Poslednje poraze predsednika Roosevelta v senatu in reprezentančnem domu so nedvomno izkazali vpliv gospodarski krogi, ki so se hoteli na ta način zavarovati pred novimi finančnimi žrtvami. Preprečili so predvsem izglasovanje zakona, ki je bil namenjen proti gospodarskim trustom. Sedaj so neki demokratični prvaki v senatu in reprezentančnem domu zahtevali strogo anketo o mahinacijah zaupnikov teh trustov in o vseh zakulisnih dogodkih pred razpravo in glasovanjem o zakonskih načr-

tih, pri katerih je ostal Roosevelt v manjšini. V senatu je že gotovo, da bo predlog za tako anketo sprejet, in splošno prevladuje prepričanje, da bo anketa dala senzacionalne rezultate, ki bodo razkrinkale protizakonito delovanje neklih gospodarskih mogotcev. Gradivo, ki ga bo zbrala anketa, bo predsednik Roosevelt proučil za časa svojega letošnjega poletnega odmora. Septembra pa bo započel odločilno akcijo proti trustom in drugim močnim gospodarskim organizacijam.

Obisk bolgarskih gozdarjev

Beograd, 22. julija. Davi so prispeli v Beograd predstavniki bolgarskega gozdarskega združenja, da vrnejo obisk svojim jugoslovenskim tovarišem. Ekskurzija, ki šteje 24 članov, vodita predsednik združenja, profesor sofijske univerze g. Dimitrov in načelnik gozdarske oddelka g. Kondev. Goste je že v Caribrodu sprejel predsednik Jugoslovenskega šumarskega združenja, svetnik ministrstva za šume in rudnike g. dr. Dragoljub Petrović. Naši gozdarji so prisedli bolgarskim tovarišem na postaji priraden sprejem. Na programu ekskurzije je za danes obisk ministrstva za šume in rudnike, gozdarsko-lovskega muzeja v Topčideru, poklonitev na grobu neznane junaka na Avali ter obisk pri Jugoslovensko-bolgarski ligi in v Zemunu pri gozdarsko poljedelski fakulteti. Jutri v torek se bodo bolgarski gozdarji podali v notranjost države, da spoznajo bogastvo naših gozdov in naše gozdarske ustanove kakor tudi največja področja lesne industrije. Najprej bodo obiskali velikanke hrastove gozdove na področju gozdarske direkcije v Vinkovcih. Od tam gredo v Zagreb, potem obiščejo okolico Delnice in razne primorske kraje, preko Senja pa se odpeljejo v Plitvice. Preko Bihaća bodo obšli področje velike lesne industrije »Šipada« ter obiskali tudi Sarajevo. Iz Sarajeva bodo odpotovali v Čačak ter si ogledali gozdove in ustanove tamošnje šumske direkcije. Vsa ekskurzija bo trajala 12 dni.

Laval na delu

Pariz, 22. julija. z. V vsej tišini pripravlja Lavalova vlada nove zasilne uredbe, ki pa se ne bodo nanašale le na prihranke v državnem gospodarstvu, marveč v prvi vrsti na poživljenje gospodarstva. Med drugim namerava vlada uvesti alkoholni monopol, da bi s tem dobila kontrolo nad vinskim trgov in podprla vinogradnike in vinčarje, ki preživljajo hudo krizo. Ob enem napoveduje vladi krogi najodločnejšo borbo proti draginji, ki se pojavlja iz spekulativnih namenov. Tudi v pogledu pospeševanja tujkega prometa pripravlja vlada važne reforme.

Vojvoda Kentski pride v Bohinjski

London, 22. julija. g. Kentski vojvoda in vojvodinja bosta konec meseca odpotovala v Jugoslavijo na obisk h knezu-naměstniku Pavlu. Visoka gosta se bosta nastanila na knezovem gradu v Bohinju.

Turčija utrjuje svojo evropsko mejo

Carigrad, 22. julija. AA. »Džumhuriyet« poroča iz Ankare, da je vlada sklenila zgraditi nove utrdbe v Trakiji. Glavni generalni štab utemeljuje svojo zahtevo po novih utrbah v Trakiji z nujnimi potrebami državne obrambe. Utrdbe bodo zgradili okrog mesteca Larelija. Po odredbi vlade se bo ves kraj pripravljal za vojaško področje in bo v njem promet omejen.

Beleške

Bojevniška osmrtnica za »Bojem«

Zadnji »Prelom«, glasilo izključenih bojevniških disidentov okoli g. Fabjančiča, objavlja o priliki potrditve dekreta bana dr. Puca o razpustu organizacije »Boje« dalje razmišljanje, v katerem prihaja do zaključkov, da Vidmarjev »Boje« in bojevniška ideologija nista imela sploh ničesar skupnega. »Boje« je zavrgel bojevniško ideologijo tisti trenutek, ko je postal Vidmarjev in ko so odstopili vsi resnični bojevniški ideologi iz vodstva, videč, da vodita Vidmar in njegova okolica »Boje« tja, kamor sta ga sedaj res pripeljala. Stori se s tem veliko uslugu čistim, ki jim sedaj niso zato prav nič hvaležni, prave bojevnike pa so le učvrstili v veri, da je le v resnični, samonikli bojevniški ideologiji izhod iz sedanje moralne in gospodarske krize. Ta samonikla bojevniška miselnost živi dalje v »Prelomovici« besedi.

»Prelom« zaključuje: Prvotni pravi »Boje« kot organizacija je umrl že dne 12. aprila t. l. (ob izključitvi gg. Fabjančiča in tovarišev. Op. ur.). Sedanjí pogreb »Boja« je samo logična posledica te smrti. Slovenci smo imeli samo enkrat, mogoče v vsej zgodovini priložnost, da kljub svoji malostilnosti vodimo pokret bodočnosti. To priložnost smo po Vidmarjevi zaslugi zavrgli.

»Mali oglas« iz Kmetijskega lista

»Kmetijski list« zaključuje svoje razmišljanje o »žalostnih časih«, v katerih so njegovi prijatelji dobri samo še za to, da glasujejo za vladine predloge, z naslednjim malim oglasom: »Sedanja vlada je prišla v težkih časih največjega duhovnega in materialnega nezadovoljstva. Naj ima še toliko voljo in sposobnosti, sama težkim nalogam ne bo kos. Zato potrebuje dosti dobrih prijateljev, pomočnikov in podpornikov, dosti, dosti resnično dobrosamernih vzgojiteljev naroda. Kajti, če narod ne bo dobro politično vzgojen, v vseh situacijah pameten, discipliniran in zvest, ne bo uspehov, pa če bi vlada sama delala čudeže. Vsekakor je to žekaj skromna ponudba, odgovarjajoča brezposelnim voditeljem naroda, ki so pripravljeno sedaj zamenjati svoj voditeljski a skromnejši »vzgojiteljski« položajem. Samo kar se tiče metode vzgajanja, se bodo gotovo pojavili pomisleki od spomina na pravično »svetobitno« voditeljev napram njihovim »oberführerjema«, ki so ga že prej zatajili, kakor ev. Peter Odršeniška...

Politični recepti

»Volksstimme« objavlja uvodnik o politični moral in v njem med drugim zahteva za ozdravitev naših političnih razmer uvedbo svobode tiska, ki bo omogočila vsestransko kritiko in uspešno kontrolo. Ako ne dobimo svobode tiska, bo postalo naše časopisje samo še kriminalna kronika in učna knjiga za politične kameleone. Dalje zahteva »svobodo političnega organiziranja v pravcu osnivanja političnih strank. Politično prosvetljenje naroda je mogoče doseči samo potom političnih strank. Vse drugo je samo slab in drag nadomestek. Treba je sploh uvesti popolno svobodo in demokracijo.

Deputacija ljubljanskih tobačnih delavcev v Beogradu

Beograd, 22. julija. p. Davi je prispela iz Ljubljane v Beograd večja deputacija delavstva tobačne tovarne, ki je danes intervenirala pri merodajnih mestih za izboljšanje svojega materialnega in socialnega položaja. Posetila je predvsem predsednika monopolne uprave in ga prosila, naj bi čim prej izdal že davno objavljen pravilnik, s katerimi se bo uredilo njihovo službeno razmerje, gmotni položaj in socialno zavarovanje. Jutri gre deputacija na Oplenac, da se pokloni na grobu kralja Uroševca.

Šahovski turnir

Beograd, 22. julija. V nedeljo so bile odigrane prekinjene partije. Kostić je premagal po dolgotrajni igri Nedeljkovića in je s tem dohitel Pirca. Schreiber je premagal Avirovića, partija Vuković — dr. Trifunović je bila remis.

Danes se je pričelo 13. kolo. Petrović je v Aljehinovi obrambi porazil Nedeljkovića, Vuković dr. Kalabarja, Kostić pa Avirovića. Vse ostale partije so bile prekinjene. Pirc in Tot sta igrala holandsko partijo. Pozicija je zelo zamotana. Pirc ima premoč kmetja, je pa v hudi časovni stiski. Dr. Astaloš ima proti Königju premoč kvalitete in znatno boljšo pozicijo. Bröder ima proti Schreiberju popolnoma dobljeno pozicijo in bo to prvi poraz Schreiberja. Dr. Trifunović in Filipović sta prekinila v povsem izenačeni poziciji, ki se bo predvidoma končala z remijem. Tomović ima proti dr. Drezgi 2 figure za trdnjavo, vendar je pozicija zelo komplicirana.

Stanje po 13. kolu: Kostić 10 in pol. Pirc 9 in pol (1), dr. Trifunović, König in Schreiber 9 (1), Tot 7 (1), Bröder 6 in pol (1), Vuković 6 in pol, dr. Astaloš 5 in pol (2), Tomović 5 (1), Petrović in Nedeljković 4 in pol, dr. Drezga 4 (2), Filipović 3 (1), dr. Kalabar 2 in pol, Avirović 2.

Davisov pokal

Amerika : Nemčija 1:1

London, 22. julija. p. V mednarodnem finalu za Davisov pokal med Nemčijo in Anglijo v Wimbledonu je danes Nemec Cramm porazil v treh setih Američana Allisona. Ker se je prvo srečanje v soboto med Henkelom in Budgeom končalo z zmago Američana (7:5, 11:9, 6:8, 6:1), je stanje točk do jutri 1:1.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za torek: Polagoma se bo zjasnilo in spet segrelo. V južnih Alpah pretežno jasno.

Gospodarstvo

Gibanje hranilnih vlog

Po statistiki, ki jo vodi Narodna banka, so se hranilne vloge pri bankah in hranilnicah v Jugoslaviji v teku maja za malenkost dvignile, medtem ko so zadnja leta baš v tem mesecu nazadovale. Dne 1. junija so znašale hranilne vloge 10.004 milijona Din nasproti 9.837 milijonov Din lani ob istem času in 9850 milijonov predlanskim.

V splošnem se je torej padanje skupne vsote hranilnih vlog na knjižice in tekoče račune pri bankah in hranilnicah v naši državi (brez kreditnih zadrug) ustavilo in so vloge zopet prekoračile mejo 10 milijard, tako da so bile 1. junija za 167 milijonov večje nego lani in 154 milijonov večje nego predlanskim. Kakor pa smo že na tem mestu ponovno ugotovili je ta razvoj pripisati predvsem gibanju vlog pri državnih denarnih zavodih, kjer vloge stalno naraščajo, dočim se nazadovanje vlog pri privatnih zavodih še vedno ni docela ustavilo, kakor je razvidno iz naslednje primerjave gibanja hranilnih vlog od 1. junija 1931 naprej (v milijonih Din):

drž. zavodi	privatni	skupaj
1. junij 1931.	860	13.382
1. junij 1932.	1084	9932
1. junij 1933.	1234	8618
1. junij 1934.	1610	8227
1. junij 1935.	1891	8113

V primeri z lanskim junijem so vloge pri državnih zavodih, Državna hipotekarna banka in Poštna hranila, narasle za 281 milijonov, dočim so se pri privatnih zavodih še nadalje skrčile še za 114 milijonov (prejšnje leto od 1. junija 1933 do 1. junija 1934 je znašal padec 389 milijonov). Seveda se tudi pri privatnih zavodih nazadovanje vlog precej ustavlja. Zanimiva je ugotovitev, da so se vloge pri državnih zavodih v zadnjih štirih letih povečale za 1031 milijonov, medtem ko so se pri privatnih zavodih v istem času zmanjšale za 5269 milijonov.

Zaposlenost v Jugoslaviji

Osnodni urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavlja podatke o gibanju števila zavarovancev v maju t. l. V tem mesecu je povprečno število zavarovancev v primeru s prejšnjim mesecem sezonsko naraslo za 15.658 na 566.739. Nasproti lanskemu maju znaša prirastek članstva že 4096 ali 0,7%, nasproti maju predlanskega leta pa 38.391 ali 6,6%. Od posameznih okrožnih uradov beležita največji prirastek urada v Sarajevu (9,9%) in v Petrogradu (8,9%), najobsebnější prirastek pa urada v Banja Luki (13,2%) in v Skoplju (7,0%). Tudi ljubljanski okrožni urad je beležil v maju nasproti lanskemu maju prirastek za 0,8%.

Dnevna zavarovana mezda je za vse kraljevine organe SUZOR-ja znašala povprečno 21,59 Din, to je 0,60 Din manj nego lani. Skupna zavarovana mezda pa je znašala v maju 305,9 milijona Din nasproti 312,2 milijona Din v lanskem maju. Zmanjšanje je posledica nižjega povprečja dnevne zavarovane mezde.

Gospodarske vesti

— Predstavniki nemške tobačne industrije v Ljubljani. Te dni se mudijo v Ljubljani zastopniki dveh velikih koncernov nemške tobačne industrije Reemtsma in Brinkman, ki so prispeli, da prevzamejo večjo količino našega tobaka v listju za svoje tržke. To je prvi primer, da nemška podjetja nakupujejo tobak v naši državi.

— Naš kliring s Švico. Kakor znano je bil do junija naš kliring s Švico aktiven in je obstojal dalj časa neizpremenjeni saldo v našo korist. V juniju pa se je stanje spreminilo in je nastal zopet saldo v korist Švice (naš kliringi dolgi), ki je znašal 22. junija 1,4 milijona Din, 6. junija je narasel na 3,7 milijona Din, 15. junija pa na 6,1 milijona Din. — V juniju je Švica uvozila iz Jugoslavije za 634.500 frankov blaga (lani za 609.000), izvozila pa je v Jugoslavijo za 790.000 frankov (lani za 602.000). Prvič po več letih je v juniju (po švicarski statistiki) naša trgovinska bilanca s Švico za nas pasivna.

— Italijanska banka nadalje pretvarja zlato v devize. V prvi desetini julija je Italijanska banka oddala za 65,5 milijona lir zlata in se je zlati zaklad ponovno skrčil na 5623,7 milijona lir. Istodobno pa se devizne rezerve narasle za 65,7 na 361,1 milijona lir.

— Oddaja popravila stanovanj v vojašnici vojvode Mišića v Mariboru se bo vršila polom ofertne licitacije 8. avgusta pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

— Oddaja zakupa buffeta na postaji Velenje se bo vršila potom licitacije dne 19. avgusta pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Borze

22. julija

Na ljubljanski borzi so tečaji deviz ostali skoro nespremenjeni, le Trst je bil za malenkost čvrstješi. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi 8,75 do 8,85. V zagrebškem privatnem kliringu so bili za ključki v avstrijskih šilingih po 8,77, v angleških funtih po 233,85 in v grških bonih po 32,85, dočim so se španske pezete nudile po 5,90. Na zagrebškem efekttnem tržišču je bila tendenca v vojni škodi mirna in je bilo za kaso povpraševanje po 369 (v Beogradu promet po 371). Zaključki so bili v 7% Blatrovem posojilu po 67,50 in 68 (v Beogradu po 68,25 do 68,50).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2958,15 — 2972,75, Berlin 1750,63 — 1764,51, Bruselj 733,47 — 738,54, Curih 1424,22 — 1431,29, London 214,98 — 217,08, NewYork 4304,67 — 4340,98, Pariz 288,10 — 289,54, Praga 181,05 — 182,16, Trst 358,52 — 361,61.

Curih. Beograd, 7. Pariz 2023, London 15,1350, NewYork 305, Bruselj 51,55, Milan 25,2250, Madrid 41,9250, Amsterdam 207, Berlin 122,90, Dunaj 58,50, Stockholm 78,05, Oslo 76,05, København 67,56, Praga 12,72, Varšava 57,80.

Efekt

Zagreb. Vojaška Skoda 369 den, za julij 370 bl., za avg.-nov. 371 bl., 7% invest. 80—82, 4% agrarne 47 bl., 7% Blair, 68—69, 8% Blair, 78 den., 6% begl. 62,75 — 74, PAB 228—230, Trboveljska 100 bl., Gutman 120 bl.

Beograd. Vojaška Skoda 370,50—372 (371), 7% invest. 80,50—81 (80,25—81), 4% agrarne 46,50—47, 6% begl. 65,50—65,80 (65,75—65,85), 8% Blair, 78,50 bl., 7% Blair, 68 den. (68,25—68,50), Narodna banka 5800—5900 (5850), PAB 228—230 (229—230).

Dunaj: Staatselisenbahngesell. 24,40, Trboveljska 11,55, Alpina — Mont. 10,85, Kraljska ind. 9,20.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 22. julija. Pšenica: za sept. 86,25, za december 87,50; kornuza: za julij 83,625, za sept. 75,75, za dec. 64,125.

+ Novosadska blagovna borza (22 t. m). Tendence za kornuza prijazna, sicer pa je nespremenjena. Pšenica nova: baška, ladja Tisa, 79 kg za julij 126 (za avg. 131, za sept. 134, za okt. 137); ladja Begej 79 kg, 124 (129), 132, 135; baška in banatska ladja Dunav, 78 kg, 123 (128, 132, 134); sremška ladja Dunav, 77 78 kg 116,50, (121,50, 124,50, 127,50); gornje baška in gornje banatska, 79 kg 120 (125, 128, 132); baška, 78/79, 118 (123, 126, 129); banatska 78/79 kg 117 (122, 125, 128); sremška in slavonska, 78 kg 110 (115, 118, 121). Ri: baška 100—102. Ječmen: baški, sremški, novi, 64 kg 80—82. Oves: baški, sremški, slavonski novi 82,50—85. Kornuza: baška 76—78, okol. Sombor 76—77 banatska 73—74, sremška pariteta Indija 73—74. Moka: baška »Ogc« in »Ogg« 190—210, »2c« 170—180, »4c« 150—170, »6c« 130—150, »7c« 110—120, »8c« 85—90.

+ Budimpeštanska terminska borza (22. t. m). Tendence nedoločena. Pšenica: za okt. 14,95—14,96; kornuza: za julij 12,16 —12,20, za avg. 11,71—11,73, za maj 12,23 —12,24.

SENZACIONALNA
KOLONJSKA VODA
"BOURJOIS"
PARIS

GOSPE — ako želite, da vam zobje naglo zadobijo bleščeči beli sijaj...

začnite jih snaziti s KOLYNOSOM. Videli boste, kako hitro postanejo edinstveno beli in bleščeči.

KOLYNOS vam bo polepšal zobe, kakor ni v stanu tega napraviti noben drug proizvod. Prepričali se boste, v kako kratkem času bodo postali vaši zobje za nekoliko tonov bolj beli. Poskusite KOLYNOS počenši z današnjim dnem!

KOLYNOS PASTA
ZA ZOBE

Naznanjamo žalostno vest, da nas je naša ljubljena nečakinja, sestra in svakinja, gospodična

Marija Kveder

nenadoma zapustila.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 23. t. m. dopoldne iz mrtvašnice v št. Vidu pri Brdu na tamošnje farno pokopališče.

Ljubljana, dne 23. julija 1935.

Zalujoči ostali.

En poizkus vas bo prepričal

SAMORAD

pralni prašek, ki je izdelan na podlagi olivnega olja

najboljši!

Poizkusite!

Zahtevajte vedno SAMORAD pralni prašek.

Naši kraji in ljudje

Podunavski arheologi

posvečajo svoje 6. studijsko potovanje od 3. do 13. septembra slovenskim krajem — Začetek potovanja v Ljubljani, zaključek v Mariboru

Zveza arheologov Podunavja je izdelala program za svoje šesto studijsko potovanje. Zadnje potovanje podunavskih arheologov se je vršilo lani od 21. septembra do 1. oktobra na področju od Budimpešte do Turn-Severina. Ugledni arheologi iz mnogih evropskih držav so obiskali tudi razne naše pokrajine. Namen teh studijskih potovanj je v prvi vrsti obisk težje pristopnih arheoloških najdišč in šele v drugi vrsti ogled raznih arheoloških zbirk. Studijsko potovanje organizira arheološki inštitut v Frankfurtu, organizacija za Jugoslavijo pa je poverjena profesorju ljubljanskega vseučilišča g. dr. Balduinu Saria.

Šesto studijsko potovanje se bo pričelo 3. septembra v Ljubljani, zaključilo pa se bo 13. septembra v Mariboru. Doslej se je prijavilo že okrog 30 arheologov iz raznih držav. Med udeleženci bodo tudi znanstveniki svetovnega slovesa. Tako n. pr. dunajski prof. Egger, ki si je pridobil velik sloves s svojimi raziskavanji v Dalmaciji, monakoški učenjak prof. Reinecke, ki se uspešno bavi s predzgodovinskimi ostanki, oxfordski profesor Ronald Syme, prof. Hawkes od britanskega muzeja v Londonu in prof. Bersu iz Frankfurta, ki je, kakor znano, nedavno obiskal Sisak in okolico. Ta ugledni arheolog je pozneje obiskal Ljubljano ter obiskal razna najdišča, ki jih bodo na šestem studijskem potovanju obiskali udeleženci ekskurzije. Na tem potovanju ga je spremljal univ. prof. dr. Saria.

Letošnje potovanje arheologov bo v največji meri odgovarjalo glavnemu namenu organizacije: obisk težje pristopnih arheoloških najdišč. Ko si bodo arheologi ogledali arheološke zanimivosti Ljubljane in okolice, se bodo 4. septembra podali v Polhov Gradec, potem pa preko Dvora in Horjula na Vrhniko. Naslednji dan bodo obiskali Notranje Gorice, Podpeč in Ig zaradi ostankov iz predzgodovinske in rimske dobe, obiskali pa bodo istega dne tudi Zelimlje, Turjak, Grosuplje, Stično, Višnjo goro in Magdalenso goro. Dne 6. septembra se bodo mudili v Logatcu, Cerklji, Ložu, Starem trgu, Prezidu, Cabru in v Delnicah. Vino bodo obiskali 7. septembra in preko Karlovca se bodo vrnili v Zagreb. Naslednji dan bo posvečen obisku Zagreba in Siska. V Zagrebu se bodo udeležili odkritja spomenika našega zaslužnega arheologa Frana Bulića. V ponedeljek 9. septembra se bodo iz Zagreba odpeljali v Brezice ter obiskali Krško, Velike Malence, in Čatež. 10. septembra bodo v Sevnici, Rimskih Toplicah in Celju. Od tam bodo naslednji dan obiskali Ločico, Trojane, Konjice, Slovensko Bistrico, Črešnjec in Ptuj. Iz Ptuja se bodo 12. septembra podali preko Loke in Sv. Miklavža v Maribor. Zadnji dan 13. septembra bodo obiskali Poštole in Hoče ter se vrnili v Maribor, kjer bo zaključek potovanja. Potovali bodo ves čas z avtobusom, priredili pa bodo v Ljubljani in drugih krajih tudi zanimiva arheološka predavanja.

Pohod v Križno jamo

Davi je odpotovala iz Ljubljane velika ekspedicija, ki bo temeljito raziskala našo največjo in najlepšo jamo

Ljubljana, dne 23. julija. V dveh večjih člankih s fotografijami je lani oktobra popisal v »Jutru« dr. Marjan Bukovec Križno jamo, našo največjo podzemsko vodno jamo na severnem poboju Križne gore (855 m) med Bloško polico in Ločen. Za jamo, o kateri gredo med narodom vse mogoče pripovedi, so se že v prejšnjem stoletju zanimali tuji znanstveniki, posebno z dunajskega vseučilišča, ter so o njej priobčili tudi več razprav. Tudi kopali so v njej in izsledili dobro ohranjena okostja jamskega medveda, ki stoji sedaj kot kapitalni komadi v dunajskem naravoslovnem muzeju. Pred petimi leti komaj so se po desetletjih premora za jamo pričeli spet živahnejše zani-

mati po zaslugi našega društva za raziskovanje jam. Lanska ekspedicija je imela namen jamo temeljito preiskati, nadejali so se tudi, da bodo v jami našli vir za napeljavno vodo v suho Loško dolino. Poleg drugih dognanj se je izkazalo, da teh pričakovanj ne bo mogoče izpolniti, ker leže vse vode v jami preizkito in bi bila njih izpeljava na dan predraga. Ekspedicija je pri svojih lanskih raziskavanjih v ogromni jami odkrila take krasote podzemnega sveta, da postavljajo Križno jamo na prvo mesto vseh naših jam.

Da z vso točnostjo izmeri že znane predele razsežne jame in hkrati prode še v neraziskane, se s prvim jutranjim vlakom odpelje proti Rakeku večja ekspedicija raziskovalcev, sestojeca iz strokovnjakov hidro tehničnega oddelka banske uprave in članov društva za raziskovanje jam, ki bodo skušali do prihodnjega ponedeljka svojo nalogo temeljito opraviti: dokončno dognati, izmeriti in zarisati lego jame, opazovati gibanje vetrov in vode ter zveze posameznih tokov v številnih nadstropjih jame.

Vzorno organizirana ekspedicija je razdeljena v štiri skupine od katerih bodo tri jame izmerjale, četrta pa bo zaposlena s odkrivanjem še nepoznatih predelov. Te skupine so razdeljene v manjše, od katerih ima vsaka svojega vodjo. Dve merilni skupini bosta zaposleni s merjenjem starega že prej znanega dela jame, tretja pod vodstvom banovinskega geometra Mandla in dr. Bukovca pa bo merila del jame, ki so ga komaj lani odkrili. Nadalje na skupina pod vodstvom izkušenega jamarja g. nadzornika Mihlerja bo raziskovala vodne bazene pod prepadi in starem delu jame in tako zvaní Biatni rov, ki ga je oktobra odkril dr. Serko.

Vsa ekspedicija je pod vodstvom banskega svetnika inž. Lojzeta Hočevarja, člani pa so gg. Mihler, geom. Mandel, geom. Nevjerov, zdravnik dr. Bukovec, prof. Joža Kos, Bar in Miro Pirc, pomagali pa jim bodo številni delavci.

Kapniki v obliki križa, eno najlepših čudes Križne jame

Z opremo so dobro preskrbljeni, saj imajo s seboj poleg različnih aparatov 50 estric, po en velik lesen in gumijast čoln, pet manjših zložljivih čolnov reševalne oblike, 50 kg karbida za 20 karbidnih svetiljk, zadostno množino razstreliva, ki ga bodo rabili v skrajnem severnem rovu za razstrelitev velike kapniške barriere, kakršna zavira pot naprej in jo je mogoče obiti le z veliko zamudo časa in naporom okrog Kristalne gore, ter druge tehnične pripomočke. Raziskovalci bodo delali v jami trilektr na 24 ur neprenehoma, in bodo vsakikrat odšli iz jame za 24 ur na odmor v vas Pudoč k županu Keržiču.

Raziskavanja, ki bodo nedvomno rodila lepe uspehe so preračunana na bori 3680 Din stroškov, h katerim sta prispevala deloma banovina in pa jamarji iz svoje skromne blaginje.

O tem idealnem podjetju in njega uspehih, pomembnih s strogo znanstvenega kakor tudi z gospodarsko-turističnega vidika, bomo še poročali.

Nj. Vel. kralj Peter II. na ribolovu v Fužinah

Ljubljana, 22. julija. V petek popoldne so prelele starodavne Fužine pod Ljubljano nepričakovano visok obisk. Nj. Vel. kralj Peter II. se je v spremstvu svojega adjutanta in direktorja dvornih lovšč inž. Dimnika ob 12.15 pripeljal z avtomobilom z Bleda, da poizkusi na Ljubljani, ki ima to nekaj prav dobrih prostorov za ribolov, svojo srečo. V čolnu se je mladi vladar s svojimi spremljevalci popeljal izpod fužinskega jezera proti Slapam. Spetoma so večkrat vrgli mreže in zajeli precej obilen plen. Na Sigah pod Slapami, ki so priljubljeno kopališče vsega večkega in fužinskega okraja, je bilo ta čas mnogo velikih in malih kopalev, ki so v mladim ribiču takoj prepoznali svojega vladarja in ga jeli pozdravljati z iskrenim navdušenjem. Družba je ostala na lovu vse popoldne. A ko je Nj. Vel. kralj s svojim spremstvom ob 17.39 pod vevsko papirnico vstopal v avtomobil, se je zbrala tam velika množica ljudi, ki je vladarju prirejala za odhodnico živahne ovacije. Skozi Vevce in Devico Marijo v Polju je nato odpeljal visokega gosta nazaj proti Bledu.

Triumf malih harmonikarjev v Mostarju

Mostar, 22. julija. Novica, da pridejo v Mostar gostovat mali harmonikarji iz Maribora, nas je močno razveselila, saj smo srčno željni čuti prelepe slovenske pesmi, pa tudi ostale jugoslovanske melodije. Ne samo Slovenci, kar nas biva tod, marveč vse prebivalstvo je željno pričakovalo male umetnike. Obisk koncerta je bil v naprej zagotovljen z rekordnim številom. Naši mali harmonikarji so se pripeljali 17. t. m. popoldne v Mostar in so bili presrečno sprejeti od slovenske kolonije in od predstavnikov oblasti. Za prvi večerni koncert so bile vse vstopnice v predprodaji razrabljene. Na vrtu kavarn »Pariz«, kjer se je koncert vršil, je bila taka gneča, da je morala posredovati policija. Koncert je izredno uspel, da lahko trdimo: še nobeno društvo ni v Mostaru doživelo takega uspeha. Še prav posebno je ugajala »kranjska občeta«, pri kateri so mladi umetniki želi ogromno odobravanje. Na splošno željo so morali koncert pominiti drugi dan v kavarni »Itihad« za muslimanski živeli. Tudi tu je bil uspeh ne navadno močan. Po obeh koncertih so bili harmonikarji deležni velikih ovacij. Slovenci smo jih spremljali na kolodvor in se

težkih so poslovali od njih. Prekrasna dva šopka sta bila izročena voditelju ge. Ravnikovi in dirigentu prof. Švajgerju.

Vzrok požarne nesreče v Hajdini

Ptuj, 22. julija. O strašni požarni nesreči, ki je zadela prijazno vasico Hajdino pri Ptuj, je »Jutro« že dvakrat obširno poročalo. Ogenj je uničil, kakor znano, 18 zgradb, ki so bile last šestih posestnikov. Preiskavo so takoj uvedli orožniki na Bregu pri Ptuj, ter sedaj ugotovili, da je tudi v tem primeru požar nastal zaradi nesrečne otroške igre z vžgalicami.

Posestnik Štefan Rozman je prvi opazil, da gori v njegovi šupi. Planil je v gorečo zgradbo ter našel tam svojega 4 letnega sinčka Jožeka. Deček je bil že obdan od plamenov in ga je oče v zadnjem trenutku rešil strašne smrti. Jožek je nekje dobil vžgalice ter se z njimi igral v šupi.

K poročilu o hudi nesreči je treba še pristaviti, da so prihiteli kot prvi na pomoč člani gasilske čete iz Hajdine. Reševali so z vso požrtvovalnostjo.

Morski volk gostuje v Ljubljani

Ljubljana, 23. julija. Z velikim rdečim kamionom je davi prišel v Ljubljano 7 metrov dolgi, 2500 kg težki morski volk, ki so ga naši ribiči ujeli v četrtek v zalivu Lukavem pri Senju. Kamion je zavozil na velesojem, kjer so tesarji takoj pripravili skromno ležišče neznanemu gigantu, ki bo dva dni stavljen radovednemu občinstvu na ogled. Popoldne so pričele prihajati velike trupe gledalcev in še večjega zanimanja si obetajo za jutri. Medtem ko leži morska zverina mrtva brez odpora na ogled gledalcem, se ljudje pogajajo o njeni nadaljni usodi. Uprava našega velesoja, ki je že lani odigrala zanimivo tekmo z Zagrebom za podoban plen, bi si rada omissila morskega volka, da ga pokaže javnosti na jesenski jadranski razstavi. A iz Trsta je že dopotoval neki drug interesent. Na vsak način bodo njegovo kožo oti za muzej; zdaj gre samo še za to, ali jo bo kupila Ljubljana ali Trst. Kakor zagotavljajo strokovniki, nosi ujeta pošast učeno ime Char. Carodon Rodolletti, italijanski ribiči pa mu pravijo »cagnizza«, kar se po naše reče psica. Od ribičev, ki so imeli pri lovu na mrežah za 30.000 Din škode je morskega volka odkupil najprej neki Italijan za 25.000 Din ter ga takoj na to prodal veletrgovcu Ivanu Dujmoviču s Sušaka za 30.000 Din. Njemu ponujajo zdaj Tržačani, kakor se čuje, zanj 30.000 lir.

Samomor na meji

Rakek, 23. julija. Pastirji iz Dolenje vasi nad Rakekom so včeraj našli na gmajni truplo neznanca v precej razpadajočem stanju. Fatnje so poklicali orožnike in za njimi je kmalu prispela na kraj tudi sodna komisija iz Cerkljice. Pri mrtvecu so našli obmerno karto, po kateri so spoznali v njem 31-letnega železničarjevega sina Lojzeta Bombača, po domače Jernejevega, ki je bil že 11. t. m. odšel z doma in ga po tistem niso več videli. Razen obmerno karte in 2 Din drobiža, ki jih je imel v žepu, so našli poleg njega tudi staro črnogorsko pištolo, iz katere so bili izstreljeni trije strelji. Vsi znaki so govorili za to, da si je fant sam vzel življenje. Ob 6. popoldne so na to ob veliki udeležbi občinstva ob blizu in daleč zagrebi nesrečnega fanta na vaškem pokopališču.

Pokojni Lojze se je bil svoj čas izučil mizarске obrti, a v letih gospodarske kri-

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

prirodne **Franz Josefove** grednice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Kulturni pregled

Kiril Hristov — šestdesetletnik

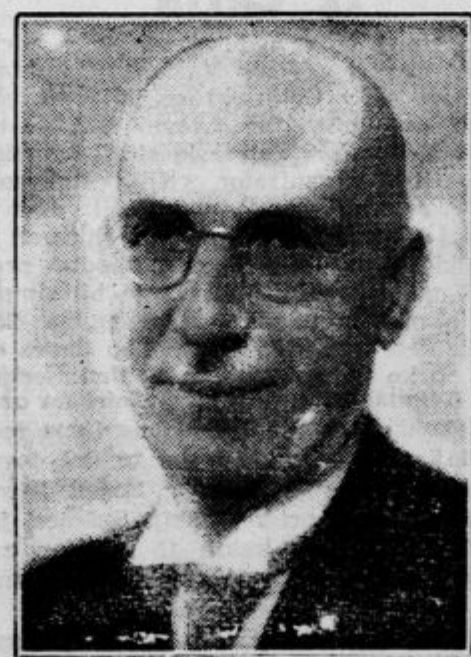
Sele v zadnjem času se pojavlja pri nas težnja po globljem spoznavanju bolgarske kulture. Pred vojno in tudi po vojni se gojili stike z bolgarskim narodom samo redki posamezniki. V slovenskih revijah se je pojavil tu pa tam kak prevod, v časnikih pa kak slučajen članek o Bolgariji ali politična črtica. To je bilo vse. Tako se je zgodilo, da nismo poznali in ta še danes ne poznamo največjih imen bolgarske književnosti. Tudi Kirila Hristova, ki je 12. t. m. slavil svojo šestdesetletnico, poznamo pri nas le poedinci, ki obvladajo bolgarsščino, in vendar je to največji danes živeči bolgarski pesnik.

Kiril Hristov se je rodil v Stari Zagori v času, ko so se pripravljale na Balkanu krave velaje in vojne. Šel je komaj dve leti, ko so vdrle v njegovo rodno mesto turške tolpe in ga z ognjem in mečem popolnoma opustošile. Medtem Kirila njegova mater in babico na odločilo s seboj v Adrianopol, kjer je ostal eno leto v ujetništvu. Mati mu je kmalu nato umrla, očeta pa so Turki prej ubili. Dečka so vzeli k sebi s rodniški in skrbeli zanj. Komaj je nekoliko odrasel, že ga je gnala nemirna želja po svetu. Odpotoval je v Trst, kjer je eno leto v mornariški šoli. Zaradi bolezni se je vrnil v Sofijo, kjer je končal gimnazijske študije. Potem se je vpisal na pravniško fakulteto v Bruselju in nato v Lipekem, toda

kmalu se je premislil. Po povratku v Sofijo je postal bibliotekar Narodne biblioteke in dovršil pravo. Mikala ga je literaturna Takratni prosvetni minister Iv. D. Sišmanov mu je podelil leta 1907. stipendijo za študij v Franciji, računajoč, da bo Hristov profesor na sofijski univerzi. Toda Hristov je bil preveč burne narave, da bi vzdržal v Parizu pri mirnem znanstvenem delu. Vse se je predal življenju in pesništvu. Razmere, ki so nastale po vojni v Bolgariji, so ga zastrupljale, zato je odpotoval v tujino. Sprva je živel v Lipekem, potem pa se je za stalno naselil v Pragi.

Dalo Kirila Hristova tvori v bolgarski literaturi most med starejšo pisateljsko generacijo, katere vrhova sta Hristo Botev in Ivan Vazov in novo dobo. Dasi se je učil pri Vazovu, so vendar njegove prve pesmi prinesle v bolgarsko literaturo popolnoma nov duh. nekaj podobnega kot pri nes »modernac« z Zupančičem, Murmorn in Kettejem. Sam kralj takratnega bolgarskega Parnasa Ivan Vazov je ostrmel nad njimi in jih proglasil za izliv genielne mladosti. Njegove prve pesniške zbirke »Pesmi in vzdihi« 1896, »Tresljajci« 1897, »Veserne senec« 1899 in »Na razpotju« 1901 so ei na mah osvojile vso bolgarsko mladino, ki se je opotajala nad močnim doživljenjem, nad silnino občutkov in močnimi jeziki. Po-

sebnost njegova erotična lirika je pomenila pravi prevrat v vsem, kar se je do takrat pisalo v bolgarski literaturi. Prvo obdobje pesniškega ustvarjanja je zaključil z zbirko »Izbrana pesmi« 1903, kateri je napeljal uvod sam Ivan Vazov. Nato je pevec živ-

dolgo iskal in se kotično vnovič oglašil. ljenjskega razkošja, mladosti, ljubezni, brez skrbi in v prirodnih lepot umolknil in se za nekaj časa zaprl vase. V tujini, zlasti v Rusiji, so se pojavile nove literarne struje, novi izrazi pesniškega ustvarjanja in Hristov, ki jim je sledil, je bojeval v sebi

Tokrat je zopet začudil vse Bolgarijo. S pesniškimi zbirkami »Himne na zoro«, »Slnčnice«, »Carski sonet«, »Intermezzo« in »Legende o življenju in smrti« se je pred etvil občinstvu kot zrel pesnik na vrhuncu stvarjalne sile, mojster besede in glasnik naroda. Balkanske vojne, silno hrepenenje po svobodi in globoka ljubezen do naroda so mu narekovale pesmi v zbirki »Na noč in njegov najobsežnejši tekst, ep »Otroci Balkana«, ki ga je končal 1. 1925. in ki obsega nad 12.000 verzov v osemih sprevih v treh zvezkih. Le s težavo »i našli v katerikoli literaturi podobno pesništvo. Poleg pesmi je pisal tudi drame, romane in pripovedke. Znana je njegova zgodovinska tragedija »Bojan čarovnik«, prva bolgarska drama v verzih, dalje drame »Ohrisdeko deklec«, »Stari vojake« in »Razneice«, ki je doživela lep uspeh tudi v Pragi. Manj sreče je imel z romanoma »Sanjačič« in »Pred svitanjem«, ter z »Pripovedkami«. Hristov spada tudi med najboljše bolgarske prevajalce. Rodno literaturo je obogatil s kongenjalnimi prevodi Goetheja, Schillera, Shakespeara, Byrona, Roslanda, Puškina, Dantea in dr.

Srečna misel je privedla Hristova v Prago. Tu je vnovič zaživel. Našel je mesto, ki je ustrezalo njegovemu duševnemu razpoloženju, med čehi je spoznal svoje zmote v preteklosti in našel nova poti za bodočnost. Ob priliki svojega jubileja je sam izjavil: »Imam priložnost, da lahko objektivno gledam na Prago in na Češko življenje in zato lahko v globokem prepričanju trdim, da ni v srednji Evropi nobe-

KAJONAZMORE?

ze ni našel prave zaposlitve in je po mlem na svojo roko mizaril doma. Ker pa mu obrt le ni nudila stalnega zaslužka, se je pred leti prijavil h granicarjem in je delj časa služboval na bolgarski meji. Od tam je tudi prinesel pištolo s seboj, ko se je pred kakšima dvema letoma za stalno vrnil domov. Obup nad življenjem, ki mu v kljub vsej priidnosti in dobroti značaja ni nudilo prilike rednega, vselega dela, mu je naposled potisnilo orožje v roko.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9 1/2 uri

NORA GLEGOR

v filmu

... INTO JE GLAVNO

Treznostni pokret v korist narodu

Zagreb, 22. julija.

Treznostni pokret v Jugoslaviji ni ubiti! Nedavno se je vršila XV. letna glavna skupščina Saveza treznih mladeži v Zagrebu, ki je sprejela obširno resolucijo, v kateri zlasti poudarja:

Da bi se treznost razširila v vseh slojih našega naroda in da bi se pobijal alkoholizem, se nalaga upravi Jugoslovanskega saveza treznosti dolžnost, da izposluje pri finančnem ministru, da se bo v dobi vkuhanja sadja odobrila vsaki družini po številu njenega članstva gotova količina cenene sladkorja brez monopolne takse po ceni proizvodnje, da bi se lahko vkupale potrebne količine sadja za zdravo in pravilno prehrano družine čez zimo. Na ta način bo porasla potrošnja sladkorja, povečala se bo kapaciteta proizvodnje v sladkornih tovarnah in tako bodo tudi pridelovalci sladkorne pese lahko več zaslužili. Razen tega bo porasla potrošnja presnega sadja, katerega znaten del propade zdaj samo zaradi tega, ker je sladkor predrag. V krajih, ki rodijo mnogo sadja, bi se razvila narodna proizvodnja marmelade in sadnih kozerv. Vse to bi rodilo raznovrstne dobre posledice v pogledu gospodarstva kakor tudi v pogledu narodnega zdravja.

Priporoča se upravama Jugoslovanskega saveza treznosti in Saveza trezne mladine, da v sodelovanju s higijskimi ustanovami proučujeta posledice alkoholizma v pogledu zdravja in duševnega napredka mladine v okolici Vrčca, ki je tipičen vinogradniški kraj. Seveda pa naj se po možnosti proučije tudi v drugih vinorodnih krajih, da bi se tako lahko zbrali vsi potrebni podatki, s katerimi bo mogoče dokumentarno odgovoriti na resolucije in različne trditve, ki se navadno čujejo na kongresih vinogradnikov.

Truditi se je treba za organiziranje protialkoholnega zavoda, katerega člani naj bi bili vsi ugledni higieniki, kriminologi, ekonomisti in drugi, ki proučujejo alkoholno vprašanje z vidika objektivne znanosti. Prometno ministru naj odobri popuste za izletniška potovanja skupin treznostne mladine, da se tako omogoči čim uspešnejše izvajanje njihovega propagandnega dela med narodom. Potrditi se je naposled treba, da se doseže čim ožje sodelovanje z bolgarskimi poborniki treznosti.

Kje je zlato za zlati jubilej CMD?

nega velikega mesta, kjer bi se v današnji težki dobi živel tako mirno in dlalo tak ofenzivno. Čehi so se med vsemi narodi na kontinentu, ki jih je zavleklo v svoj vir svetovna vojna, v vsakem oziru razmeroma najbolj ustalili. Gospodarsko — zato ni treba dokazov: to vidiš na vsakem koraku. Kulturno — takisto. Njihova politika je čudovito elastična in stabilna. Duša naroda je zdrava. Težke preizkušnje niso porušile najlepših lastnosti njihovega karakterja. Tu najmanjkrat trčimo do dogodek, ki nam bi lahko vzeli vero v bodočnost sloveštva. V Prago sem prišel bolan in grozno ubrujen od življenja, ki sem si ga hotel sam vzeti. Praga pa je podaljšala moje dneve in vzbudila v meni novo voljo do dela.

Praga ni mogla dobiti lepšega priznanja. Hristov se je poglubil v njeno preteklost, prisluhnil davnini, ki spi v teh starih palačah na Mali strani in v Starem mestu in ves zavzet zložil ciklus sonetov »Kameniti sen Prage«. Tudi drugače to mesto silno vpliva na njegovo ustvarjanje. Pripravlja nove pesniške zbirke in pred nedavnim je dovršil zgodovinsko dramo iz doba Karla IV. »Moister in hudice« Poleg tega pa prevaja v bolgarsko češke pesnike in intenzivno gradi stike ne samo med Bolgari in Čehi, ampak tudi med ostalimi slovanskimi narodi. Želi si čim tanejšega prijateljstva med Bolgari in Srbi. Dobro se zaveda težkih ranak, storjenih v preteklosti, napak, ki jih je tudi sam delal v ognju pesniškega navdušenja v kritičnih dneh svetovne vojne. Praga, si-

ZAGREB - LJUBLJANA NOČNA NOGOMETNA TEKMA SREDA OB 20.30, PRIMORJE

Domače vesti

• Slavni angleški arheolog Evans v Zagrebu. Z Dunaja je prišel s avionom v Zagreb slavni angleški arheolog Sir Arthur J. Evans, ki je tudi star prijatelj Jugoslavije. Slavni učenjak je star že 80 let, a je še tako čil, da se lahko poda na dolgo pot v priljubljene jugoslovenske pokrajine, ki jih je obiskoval in opisoval že pred 60 leti. V spremstvu dr. Trumbića je obiskal slavni gost Jugoslovensko akademijo znanosti in umetnosti in se vpisal v njeno spominsko knjigo. S posebnim zanimanjem si je ogledal Strossmayerjevo galerijo slik in njene preurejene prostore. Dolgo je stal pred Kopačevim portretom svojega velikega prijatelja dona Frana Bučića. Sir Evans bo ostal nekaj dni v Zagrebu. Bled bo obiskal pomeje in niso bile točne neke londonske vesti, ki so trdile, da se bo slavni učenjak podal naravnost na Bled.

• Sprejem strank pri prometnem ministru. Prometni minister bo sprejemal obiskovce ob petkih od 11 do 12.

• Državna cesta Beograd - Pančevo bo stala 14.366.000 Din. V ministertvu za gradbe se je vršila licitacija za dela na državni cesti Beograd - Pančevo. Dela je izločil neki beograjski podjetnik za 14 milijonov 366 tisoč Din. Dela morajo biti izvršena v dveh letih.

• Sleparska grofica Marijana Vrhovnikova. Iz Kornneburga pri Dunaju poročajo, da so prišli na sled nenavadno preveč pustolovki, ki je za precejšnje vso te osleparila tamošnje bolnišnice, obično in nekega odličnega zdravnika. Pred kakšnimi štirimi tedni je prišla v bolnišnico mlada dama izredno simpatičnega nastopa in se predstavila kot grofica Marianne Kottel-Vrhovnik von Mellendorf. Bila je nekak bolna na ledvicah, zaradi česar je bilo treba izvršiti precej delikatno operacijo. Po operaciji je ostala v oskrbi I. razreda, tako da se je polagoma nabral prav lep račun. Ko jo je uprava povprašala zastran plačila, je grofica odvrnila, da mora pisati po denar, in je zaprosila, naj ji dajo na razpolago tajnika, da mu zdikira nekaj pisma. Po njenem diktatu so pisali po družnici neke banke v Leobnu, naj z njene tekočega računa nakaze 2000 šilingov, dvema velikima trgovskima podjetjima na Dunaju, naj poravnata zaostale račune za živino in les, ki ga je dobavljala groficihno posestvo, po vrhu pa še sestri prednici nekega dobredelnega zavoda v Leobnu, kateremu grofica velikodušno poklanja neko svoje 300 oravov obsegaajočo posestvo. Odlična pacientka je odšla iz bolnišnice, a pošta je naslednji dan vrnila pismo, naslovljeno na banko, s pripombo, da v Leobnu zavoda s takšnim imenom ni. Takoj je uprava bolnišnice prišla do spoznanja, da je nasledja prebrisani pustolovki, in je vso stvar izročila policiji. Polizvedbe so dognale, da je bila lažna grofica v resnici samo krvava deklica Marijana Vrhovnikova, ki je napravila po Avstriji že celo vrsto podobnih in še drznijih goljufij. Zanimivo je, da je Vrhovnikova takorekoč neprimerna in z veliko težavo nariše svoje ime na papir, ima pa nenavadno razvit dar govora in zna diktirati poslovna pisma, s kakršnimi je potegnila upravo bolnišnice, z nenavadno fineso in gladko.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
Telefon 33-87

SZŐKE SZAKALL in
THEO LINGEN v komičnem filmu

Parada smeha

Predstave v torek, sredo in četrtek
ob 1/9 uri

Dopolnilno običajno
Znižati smo cene: I-VII vrste
à Din 4.50
VIII-XIX vrste à Din 6.50

V soboto:
Bodi moja — Gustav Friglich

• Učiteljski kongres. Jugoslovensko učiteljsko združenje je priredilo letos svoj kongres v Sarajevu. Kongres se bo vršil 22., 23. in 24. avgusta. V teh dneh se bo zbralo v Sarajevu okrog 2.000 učiteljev iz vse države. Sarajevski listi naglašajo, da bo to ena od največjih društvenih prireditev zadnjih let v Sarajevu.

• Smrt slavnega botanika. V Dubrovniku je umrl 76 letni upokojen vseh učiteljski profesor Lujo Adamović, potomec stare dubrovniške rodbine in botanik, ki je razširil svoj sloves po vsem svetu. Njegov oče je bil ljudsko-bosanski učitelj in pisatelj ter je tudi svojega sina posvetil učiteljskemu poklicu. Lujo Adamović je nekaj let učiteljeval v dubrovniški okolici ter se sam izobraževal. Univerzitetne studije je dovršil na Dunaju, potem pa se je podal v Srbijo, kjer je služboval kot profesor na raznih gimnazijah. Srbska vlada mu je naklonila stipendijo, da je izpopolnil svoje znanje v Nemčiji in Franciji. Ko se je vrnil v Srbijo, je postal profesor nekdane Beograjske visoke šole. V Beogradu je uredil botanični vrt, prepotoval je ves Balkan in oz. "pojavljajo se" o njegovem poslednjem doživljaju velik uspeh v znanstvenem svetu. Nekaj let je bil tudi privatni docent dunajskih univerz, po vojni pa se je vrnil v Dubrovnik. Znanstveno je deloval do zadnjega. Še pred dvema letoma je izšla v Nemčiji njegova knjiga, ki je imela velik uspeh. Pred nekaj leti je po povabilu predsednika Italijanske vlade potoval po Italiji ter napisal več knjig o italijanski flori. Njegova dela vsebujejo preko 100 knjig.

Čas svežih paradiznikov nas opozarja, da so makaroni in spaghetti — Pekatete ali Jajnine — pripravljeni s paradiznikovo omako, zelo tečna in okusna jed. Gospodinja, pripravite svoji družini večkrat to osvežujočo in ceneno jed!

• Regulacija Gameljšice. Hidrotehnični odsek banske uprave je izdelal načrt za regulacijo Gameljšice od vasi Podvodje do Zgor. Gameljnov v dolžini 1200 m. V prvi vrsti bodo strugo očistili. Nekoliko poglubil in razširili, zakaj prav na tem kraju je Gameljšica napravljala ob vsaki povodnji največjo škodo. Stroški regulacije so proračunani na 60.000 Din. Z deli prično takoj, čim bodo načrti odobreni.

• Novi grobovi. V Trnovem za mejo je umrla vpleti starost 81 let gošpa Josipina Prelogova. K večnemu počitku jo bodo spremili jutri. V ljubljanski bolnišnici je umrl J. Josip Omerza, trgovski zastopnik. Pogreb bo danes ob 17.— Na Vidovdanski cesti 9. v Ljubljani je umrla gošpa Marija Sitarjeva, zasebnica. Pogreb bo danes ob 15.— Pokojnim blag spomin, žalujočim naša iskreno sožalje.

jajna slovenska prestolnica ob Vltavi, križišče kulturnih evropskih tokov, mu je odprla nova obzorja in mu postala drug dom. Ko mu gledaš v emeljavajoče se oči in ga poslušaš, veš: Kiril Hristov je v Pragi srečen. Želimo mu, naj v tej sredi ustvarja še dolgo let.

Oton Berkopec (Praga)

Rumunska studija o Iv. Cankarju. V Obzoru piše dr. Esih, da pripravljajo rumunski slavisti dr. Anton Balota monografije o VL. Nazoru, Iv. Cankarju in Lazi Lazareviču. Dr. Balota je pravkar tizdal studije o Ivi Vojnoviču in o jugoslovenski narodni epiki.

Zvočni kino Dvor
Telefon 27-30

Danes ob 4, 7 in 9 1/2 uri
ANA MAY WONG

v filmu

Princesa Butterfly

Vstopnina v parket 3.50 Din

★ Tovarna JOŠ. KLEČIČ sprejemna mehanika in škrobljenje parilo v najlepšo izdelavo.
★ Ena srce — ena radost!

Iz Ljubljane

u— Sestanek članov Društva železniških upokojencev se bo vršil v četrtek 26. t. m. ob 3. popoldne v vsakomur restavraciji »Pri levu«. Gospodstva c. 16. Odbor vabi na sestanek vse člane. Pristop imajo samo člani in poročajo se jim bodo društvenim delovarju.

u— 8 pasajirni dnevi je nastopil prijeten hlad. Včeraj so se pričeli pasji dnevi, ki trajajo tja do v. Jerneja v avgustu. Ze samo otemba pasjih dni zabuja v človeku spomine na hudo vročino, ki se pri nas ob tem času pojavlja sleherni leto. Letos pa kaže, da bomo tudi v tem doživeli izjemo. Doslej je bila letos najhujša vročina 28. junija, ko je toplota beležila 38 stopinj. Enako hudo vročino smo imeli 1921. v pasjih dneh, ko je dosegla 29. julija višek 36.2. Tudi leto 1921. je bilo enako revno na padavinah kakor letošnje, saj je padlo vse to le 931 mm dežja. Letošnji dnevi pa so se pričeli s hladom. V teku popoldneva je vsek sever in nebo je bilo zamreženo s oblaki, živo srebro pa je zdrknilo precej globoko. Popoldne se je ozračje spet umirilo, posijalo je sonce, termometer je kazal 20° C.

u— Najprej karambol z avtomobilom, potem pa še s šoferjem. Na Marjinem trgu je včeraj popoldne prišlo do majhne prometne nezgode, ki se je polagoma razvila v celo majhno afero. Neki taksifer je vozil tako neprevidno čez trg, da je z avtomobilom trčil ob voz, ki se je pomikal pred njim, obložen s Chabesom. Pri karambolu je ena zobj hladilne pišče padel na tla, sicer pa ni bilo večje neereče. Stražnik je seveda takoj interveniral in je hotel nerodnega avtomobilista povabiti na policijo. Šofer pa je bil nad običajno mero židane volje, zaradi česar se je tudi stražnik postavil po robu. Možu postavje je moral priti na pomoč še par tovarišev, da so neodgovornega vozača pozvali k redu. Stvar se bo povsaj priliki obravnavala še pred sodiščem.

Vaše filme in plošče razvijem, kopiram in povečam strokovno in hitro. Na zalogi po najnižjih cenah vedno sveži filmi in plošče ter vse novosti fotokamer.

DROGERIJA I. KANC, NEBOTIČNIK

u— Srbska pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani naznanja svojim članom, da je za proračunsko leto 1935-36. razpisana cerkveno-občinska doklada na neposredni državni davek (po čl. 10 zakona o srbski pravoslavni cerkvi), 2% za krite upravni stroškov in 5% za zgradbo cerkve. Razpis te doklade je odobril eparhijski upravni odbor pravoslavne eparhije v Zagrebu, ker zaenkrat še ni potrebna odobritev cerkveno-občinskega zbora. Doklade, ki jih morajo plačevati vsi davkoplačevalci pravoslavne vere v mejah ljubljanske pravoslavne občine, bodo zbirale državne blagajne, pri katerih se plača neposredni državni davek.

u— Zdrženje avtotaksijev in izvozov prost svoje člane, da se udeležijo sv. maše in blagoslovitve svojih voz dne 25. t. m. ob 3. pri Sv. Krištofu. Udeležba obvezna z avtomobilom.

u— Pri Beričevem najdena utopljena. V nedeljo popoldne je bila orožniška stanica v Dolu obveščena, da leži sredi glavne Savine struge na kamenitem otkoču »Predevkuc pod Beričevim naplavljenim človeško truplo. Komandir - narednik Fran Baumkirchner in kaplar Martin Jeranko sta odšla na označeni kraj. S pomočjo posestnikovega sina Martina Gostinčarja iz Beričevega so truplo navezali na vrvi in potegnili na kopno. Bila je utopljena, stara do 25 let, srednje močne postave in črni las s bubi-frizuro. Bila je oblečena le v spodnje krilo in srajco, a čevlje na nogah. Gre najbrž za nesrečo pri kopanju. Mogoče je, da se je ob vodi višje slabila, pa ji je postalo slabo ter je padla v vodo. Utopljena je morala biti v vodi najmanj 8 do 10 dni. Obraz je bil že močno razjeden in v razpadanju. Truplo so prenesli na pokopališče v Beričevem. Identitete še niso mogli ugotoviti.

DR. HLAVATNIK
specialist zobozdravnik
zopet redno ordinira od 4—7
Aleksandrova 4 (pasaža)

u— Truplo Marije Kveitrove najdeno. Nedeljsko »Jutro« je zabeležilo, da je pred tednom odšla 33-letna Marija Kvedrova od svojega doma na Medvedovi cesti v Šiški in da je od takrat izginila vsaka sled za njo. V nedeljo je policija našla nesrečno dekle obešeno v gozdu na Rožniku. Kakor so dognale polizvedbe, je poiskala smrt, ker je doživela preveliko razočaranje v ljubem.

Iz Celja

u— Umrl je v nedeljo zvečer v Soki pri Novi Cerkvi g. Josip Mastnak, dimnikarski delovodja v Celju, ki se je ponesrečil lani 30. septembra pri avtomobilski katastrofi v Levcu. Pri kateri je storil tragično smrt gasilski organizator, višji poštni kontrolor g. Jernej Vengust. Ponesrečil pa se je slikarski mojster g. Bogomir Schlosser iz Celja, ki je za posledicami poškodb pred meseci umrl. Pokojni Mastnak je bil simpatičen in marljiv mlad mož ter agilen član gasilske čete v Celju. Pogreb bo danes ob 16. iz Socke na pokopališču v Novi Cerkvi.

u— Regulacija dela na Sušnici na ozemlju okoliške občine bodo obnovljena šole prihodnji teden, ker je treba te dni dovršiti razna pripravljalna dela. Izmed delavcev, ki so delali pri regulaciji Sušnice, jih je okoliška občina kakih 15 začelo zaposliti pri popravilih regulirane Koprivnice.

u— Dve žagi sta goreli. V nedeljo zgodaj zjutraj je vzel gorjoli del žage posestnika in žagarja Franca Canka v Višnji vasi pri Vojniku. Ogenj se je hitro razširil na vse poslopje. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Celja, Gaberja, Vojnika in Nove vasi so po napotnem delu omejili požar in obvarovali sosednje lesa poleg žage. Ogenj je uničil vse stroje v gorečem poslopiju. Škoda je določena na zavarovalnico. Vzrok požara ni znan. Malo po-

VELIKANSKI MORSKI VOLK razstavljen na Velesejmu. — Ogled od 8. do 19. ure. Vstopnina za odrasle Din 2.—, za otroke Din 1.—.

neje pa je začelo goreti tudi v neki žagi na Fužinah pri Vojniku. Ogenj je uničil vso žago. Pri gašenju so požarovalno sodelovali vitanjski gasilci.

u— Zanimiva sodna razprava. Danes ob 9. popoldne se bo začela na okrožnem sodišču razprava proti 11 osebam, ki so obtožene, da so letos 15. maja popoldne pred Gorenjakovo gostilno na Kralja Petra c. napadle in hudo ranile policijskega poveljnika g. Vinka Priboviča ter stražnika gg. Martina Dobrotiška in Janeza Gašpariča.

u— Položaj v celjskih tiskarnah. Včeraj zjutraj je grafično delavstvo zapustilo tiskarne Brata Rode in Martinčič. Celejo in Mohorjevo tiskarno, dočim Zvezna tiskarna normalno obratuje.

u— Damske rokavice je našel prijatelj našega lista v vlaku v nedeljo ob 16. pri Celju. Naslov v uredništvu.

u— Kino Union ostane zaprt do konca julija.

Iz Maribora

u— Obletnica smrti generala Maistra. V petek 26. t. m. ob 7. zvečer bomo spomin narodnega generala počastili ob njegovem grobu.

u— Mestni predsednik dr. Fr. Lipold se je včeraj vrnil z dopusta in je zopet prevzel predsedstvene posele.

u— Nova planska postojanka. Dne 4. avgusta bo otvoritev novega dr. Jehartovega planskega doma pri Smolniku.

u— Z avtokarom v Laško in Rimske Toplice. Na splošno željo prireja avtobusni promet M. P. v nedeljo 28. t. m. z »Rdečim Frankom« celodnevni izlet v naša najlepša kopališča Laško in Rimske Toplice. Cena le 60 Din za osebo. Prijave in informacije pri »Vodstvu avtobusnega prometa« M. P., Maribor, Glavni trg 26. Telefon 22-75.

u— Vlak, v katerem je gorelo na progi med Slovensko Bistrico in Poljčanami, je vozil iz Maribora proti Ljubljani in ne narobe, kakor je pomotoma stalo v poročilu ponedeljkega »Jutra«.

u— Društvo Jugoslovenskih akademikov v Mariboru priredi danes v torek ekskurzijo v Franzov milin. Zbirališče ob 10. pred kavarno »Jadranc«.

u— Še samo 60 brezposelnih delavcev je zaposlenih na račun fonda Pomožne akcije. Ker so sredstva že precej pičila, se bodo morali tudi ti odpustiti, ako ne pride pomoč od banske uprave. Kakor znano, je prejemale sredi zime zaslužek na račun

fonda Pomožne akcije skupno 210 delavcev.

u— Vodovod pri Sv. Duhu na Ostrém vrhu že šest let ni dajal vode. V soboto popoldne so spet odprli pipe. Dne 28. t. m. bo slovesna proslava tega pomenljivega dogodka ob naši meji. Kakor znano, je banska uprava na predlog sreskega načelnika dr. Senekoviča dovolila kredit 10.000 Din za prenovitev vodovoda. Pobudo za to akcijo je dala agila tukajšnja Ciril Metodova podružnica, največ zaslug za izvedbo tega načrta pa si je pridobil zaslužni obmojni delavec strokovni učitelj g. Robnik.

u— Zagonetni strel. V nedeljo ponoči je šel zasebnik M. K. na sprehod proti Kamnici. Nenadoma je za njim počil strel. M. K. je bil toliko duha prisoten, da se je zvalil v cestni jarek, in mirno obležal. Napadalec je mislel da ga je usmrtil, napril samokres proti sebi in se obstrčil nato pa se imel toliko noči, da je izginil v noč. Za njim polkvedujejo.

u— Požar je uničil posestniku Antonu Rihterju v Plesivcu hišo, gospodarsko poslopje in vso živino.

Obiščite obrtno razstavo v Radovljici od 21. julija do 15. avgusta 1935.

Iz Kranja

u— Kino Narodni dom predvaja krasen film »Uspavanka« danes in jutri.

Vremensko poročilo

21. julija
Ljubljana 7, 758.1, 18.0, 90, O, 7, —, —;
Maribor 7, 757.8, 21.0, 60, SW8, 6, —, —;
Zagreb 7, 758.7, 22.0, 60, SE1, 4, —, —;
Beograd 7, 756.8, 25.0, 60, NW2, 5, —, —;
Sarajevo 7, 758.8, 20.0, 70, O, 0, —, —;
Skopje 7, 759.5, 23.0, 60, O, 0, —, —;
Kumbar 7, 758.7, 24.0, 80, O, 0, —, —;
Split 7, 756.9, 28.0, 40, SE4, 0, —, —;
Rab 7, 758.0, 24.0, 90, S3, 5, —, —;
Rog. Slatina 7, —, 18.0, 75, W2, 2, —, —;
Temperatura: Ljubljana 25.0, 17.6; Maribor 27.0, 18.0; Zagreb 32.0, 20.0; Beograd 32.0, 23.0; Sarajevo 35.0, 13.0; Skopje 35.0, 16.0; Kumbar —, 23.0; Split 34.0, 26.0;

S P O R T

Nočna tekma Zagreb - Ljubljana

Jutri ob 20.30 na igrišču Primorje. Samo še en dan nas loči od nestrpnosti pričakovane borbe med Zagrebom in Ljubljano. Na igrišču se delajo danes zadnje priprave za električno razsvetljavo, ki bo do večera gotova in takoj nato preizkušena. Zanimanje za tekmo se stopnjuje dnevno, zlasti pa še po nedeljski igri Hašk - Primorje, v kateri so Ljubljanci ponovno dokazali, da jih Zagrebčani ne smejo podcenjevati.

Naše moštvo bodo tvorili po veliki večini najboljši igralci Iirije in Primorja. Kako bo sestavljena zagrebška reprezentanca, trenutno ni znano, bo pa brez dvoma znatno močnejša, kakor je bilo določeno pretekli teden. Sestava iz prejšnjega tedna je naletela v zagrebških sportnih krogih na velik odpor, iz česar se da sklepati, da v Zagrebu vendar resno računajo z nami, zato zahtevajo, da gre v Ljubljano najmočnejše moštvo, ki bo zmoglo brez rizika braniti prestiž zagrebškega nogometa.

Nizka, popularna vstopnina je naletela povsod na splošno odobravanje. Čeprav bo to najzanimivejša in največja nogometna prireditelja letošnje sezone, je določena vendar znatno nižja vstopnina, kakor pa za ligaske tekme. Ta redka sportna prireditelja pa so šli v svoji širokogrudnosti pri določanju vstopnine še nekoliko dalje. Tisti, ki si nabavijo vstopnico že do srede popoldne v sportni trgovini Gorec, dobijo navadno stojšče za 8 din, sedež pa za 12 din. torej za dva odnosno tri dinarje ceneje, kakor pa se bodo prodajale vstopnice od srede popoldne dalje. Kdor želi imeti vstopnico po nižnji ceni in se ne želi pririvati pri večernih blagajnah, naj si jo nabavi v trgovini Gorec. Dijaška in mladinska stojšča se dobijo samo pri večernih blagajnah. Ker gre ves čisti dobiček prireditelje v korist olimpijskega fonda, so vse običajne proste vstopnice za to tekmo neveljavne.

Tekma bo pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana, g. dr. Ravnharja in se prične ob 20.30.

Lahkoatletski miting v Mariboru

Na igrišču SK Rapida se je v nedeljo popoldne vršil lahkoatletski miting, na katerem so sodelovali atleti vseh mariborskih klubov. Prireditelj, ki jo je organiziral SK Rapid, je v vsakem oziru prav do hudo uspešna in je bila tega propaganda za lahkoatletski sport. Organizacija je bila brezhibna in so se posamezne točke odigrale zelo hitro, tako da je bil miting v treh urah končan. Turnir je tudi dokazal, da zlasti atleti SK Zelezničarja lepo napredujejo, v posameznih disciplinah so bili doseženi naslednji rezultati:

Diale: Kleut (Zelezničar) 28.21 m; 2. Požar (Primorje) 28.16; 3. Radič (Rapid) 27.43. Sk-k ob palici: 1. Kleut (2) 2.50 m; 2. Radič (R) 2.50. Tek 1500 m: 1. Trop (2) 4.50.3; 2. Rotner (2) 4.32.3; 3. Seidler (R) 4.40 m; 1. Muhleisen (R) 54; 2. Hofer (R) 55.3; 3. Crnobori (2) 56.8. Tek 100 m: Muhleisen (R) 11.9; 2. Strop-

nik (2) 12; 3. Monderer (R) 12.1. Skok v višino 1. Musnik (R) 165; 2. Davidovič (2) 165; 3. Verzel (R) 155 cm. Tek 200 m: 1. Muhleisen (R) 24.6; 2. Monderer (R) 25.9; 3. Jeglič (R) 26.2. Tek 800 m: 1. Podpečan (2) 10.17; 2. Gervovšek (Maraton) 10.23.1; 3. Sajc (2) 10.28. Tek 800 m: 1. Maraus (2) 2.10.5; 2. Hofer (R) 2.13.3.3. Strudl (Maraton) Skok v daljino: 1. Požar (P) 5.84; 2. Stropnik (2) 5.70; 3. Kleut (2) 5.59 m. Stafeta 4 x 100 m: 1. SK Rapid v času 48.5.

Juniorji kopje: 1. Lipovšek (M) 39.58; 2. Urbančič (2) 37.60; 3. Brence (M); skok v višino: 1. Radoslavski (M) 155; 2. Zorko (R) 150; 3. Krajncič (2) 140; skok v daljino: 1. Kovač (M) 503; 2. Regovšek (2) 476; 3. Brema (M) 450.

V nekaj vrstah

V Mostah ob Zaloški cesti je dobil STK Moste novo nogometno igrišče. Otvoritev je bila 14. t. m. z brzim nogometnim turnirjem, na katerem so nastopili Slavija, Mladica, Zalog in Moste. Pokal za zmagovalca si je priborila Mladica, ušesno darilo so dobili domačini. Zbrana moštva in občinstvo je s primernim nagovorom pozdravil predsednik kluba dr. Osolinč.

Prvak Jugoslavije v veslanju je postal v nedeljo v Beogradu splitski klub »Gusar«, ki je dosegel največ zmag v vseh disciplinah. Podrobno so bili rezultati: V četvercu s krmarjem: 1. Gusar 7:06.2; Krka 7:15.3. Beograd 7:23. v dvojki brez krmarja: 1. Gusar 8:05.4. 2. HVK Zagreb 8:26.8. 3. Beograd. V skiffu: 1. Stipanović (Smederevo) 8:01. 2. Jelaska (Gusar) 8:14.3.3. Beograd 8:15. v dvojki s krmarjem: 1. Gusar 9:24.6. 2. Beograd 9:52.4. v double-scully: 1. HVK Zagreb 7:57. 2. Busk 8:02. v osmercu: 1. Krka 6:37. 2. Gusar 6:38. 3. HVK Zagreb 6:49.4. Zaradi izida v četvercu brez krmarja je bil vložen protest, ki še ni rešen.

V odboru za srednjeevropske tekme so v nedeljo sklepali o razširjenju te konkurence s pritegnitvijo Švice, Jugoslavije in Rumunije. Razpoloženje za nas zadnje dni že sploh ni bilo ugodno in sprejeta je bila v tekmovalne samo Svica. Predlog za vstop Jugoslavije in Rumunije pa je bil odgojen na prihodnjo sejo. Ali pa ad calendar graecas...

Trening-tekma Primorje : Hermes. Danes v torek ob 17.30 bosta na igrišču Primorja odigrala navedena kluba trening-tekma, ki bo gotovo zanimiva. Vabi se javnost, da jo pride pogledat.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi današnje trening tekme s Hermerom naj bode sigurno napadalna vrsta liginega moštva ob 17. v garderobi: Štamberger, Zemljik signum!

SK Ilirija (nogometna sekcija). Strogo obvezen sestanek za vse juniorje je v sredo ob 18. v klubi sobi kavarne Evrope. Pred kavarno se zberite ob 18.: Svajger, Mihelič, Kovačič in Hacler signum.

2. S. K. Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20.30 seja sekcijanskega odbora pri Kočarju.

Redna seja LHP ob drevi ob 20. v posebni sobi kavarne Evropa. Vabljeni so vsi člani uprave.

Skrivnostni „smrtni žarki“

Tajinstveni poskusi v samotnem laboratoriju: smrtni žarki so baje tudi zdravilni

Pre nedavnim smo poročali, da je izumitelj smrtnih žarkov, angleški raziskovalec Grindell Matthews, v razgovoru z nekim časnikarjem povedal, da pripravlja nove, presenetljive stvari. Sicer je treba omeniti, da njegovi poskusi s smrtnimi žarki, kakor jih je klical on sam, v prvih letih po ojni

niso pokazali nobenih posebnih uspehov in je izumitelj potem za celo desetletje izginil s prizorišča. Grindell Matthews si je s pomočjo mnogih izumov, ki so mu šli v denar, zgradil na samotnem kraju v južnem Walesu velik laboratorij, ki je pred nepoklicanimi obisko-

valci zaščiteno s pasom infrardečih žarkov in celo vrsto električnih svarilnih priprav. Pravijo, da mu je v zadnjih mesecih uspelo, da je s smrtnimi žarki spravil modelna letala iz znatne daljave na tla. Poleg tega pa je opremil neko bojno ladjo angleške mornarice z napravo, ki mu je omogočila, da je to ladjo z brezžičnimi valovi krmaril iz svojega doma in jo spravil v neko pristanišče, ne da bi bila niti ena živa duša na ladji.

Veliko govore tudi o njegovih poskusih z raketami, ki bodo baje sposobne, dvigniti se v 4 in pol sekunde 10.000 m. visoko in s svojo eksplozijo uničiti vsa letala v svoji okolici. Nadaljni izum bi bil aparat, ki bo ladjam naznanjal avtomatično bližanje podmornic, tudi če bodo 30 milj daleč.

Podrobnosti o vseh teh izumih, ki so namenjeni vojaškemu področju, v javnost seveda ne prihajajo. Pač pa poročajo obširneje o uporabi smrtnih žarkov v obliki zdravilnih žarkov. Izumitelj jih imenuje žarki sigin in hoče z njimi zatirati bolezni že v kalu. V neki deški šoli v Birminghamu so napravili poskus s temi žarki in uspeh je bil ta, da so med šolskim letom oboleli samo štirje dečki za običajnimi otroškimi boleznimi, vsi drugi so bili pa vse leto zdravi kakor riba v vodi.

Nova priprava za ugotavljanje sovražnih letal

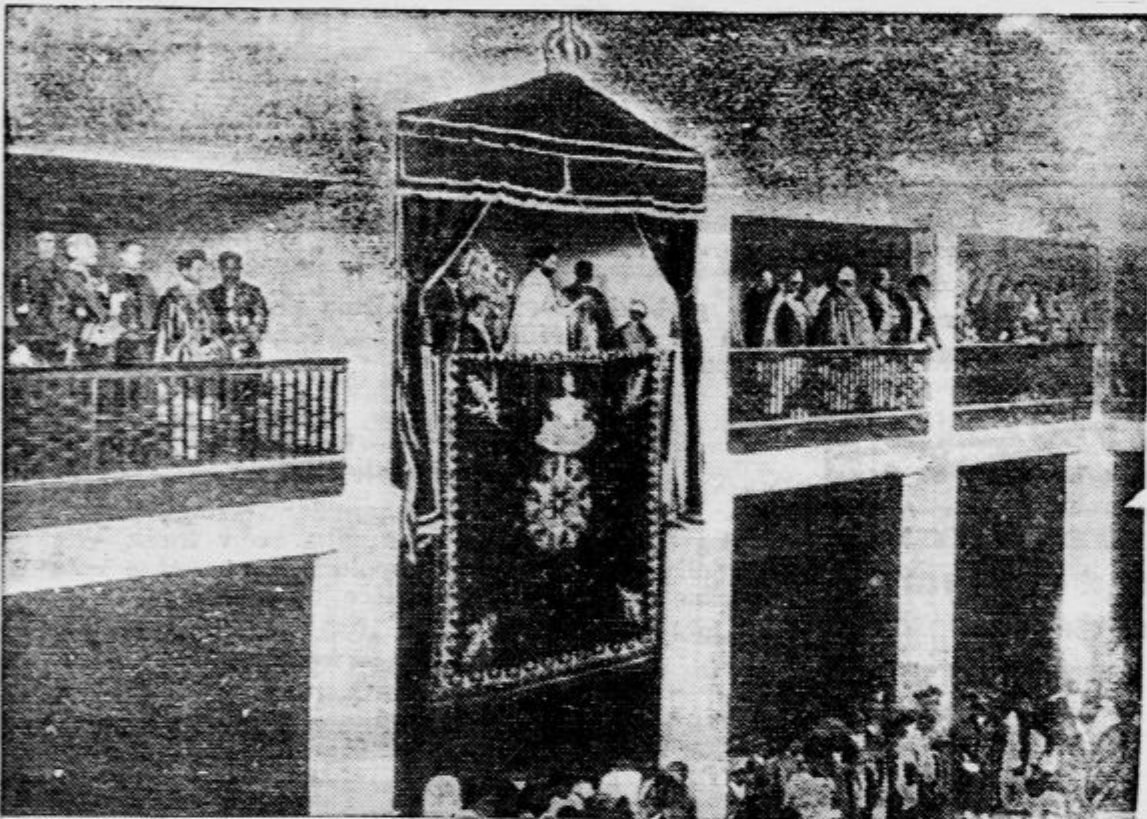
Ameriški radiotehnik inž. S. S. Hixon je zgradil aparat, s katerim je baje mogoče ugotovljati letala že na daljavo 1200 km.

Bistvo te priprave je v tem, da oddaja kratke valove, na katere vplivajo zvočni valovi iz bližajočih se letal. Po posebnem sistemu se veliki ojačevalni zvočni liji obračajo natančno v smer, od koder prihajajo letala. Z varometri in drugimi električnimi merilnimi instrumenti je mogoče dognati oddaljenost letal in s ponovnimi

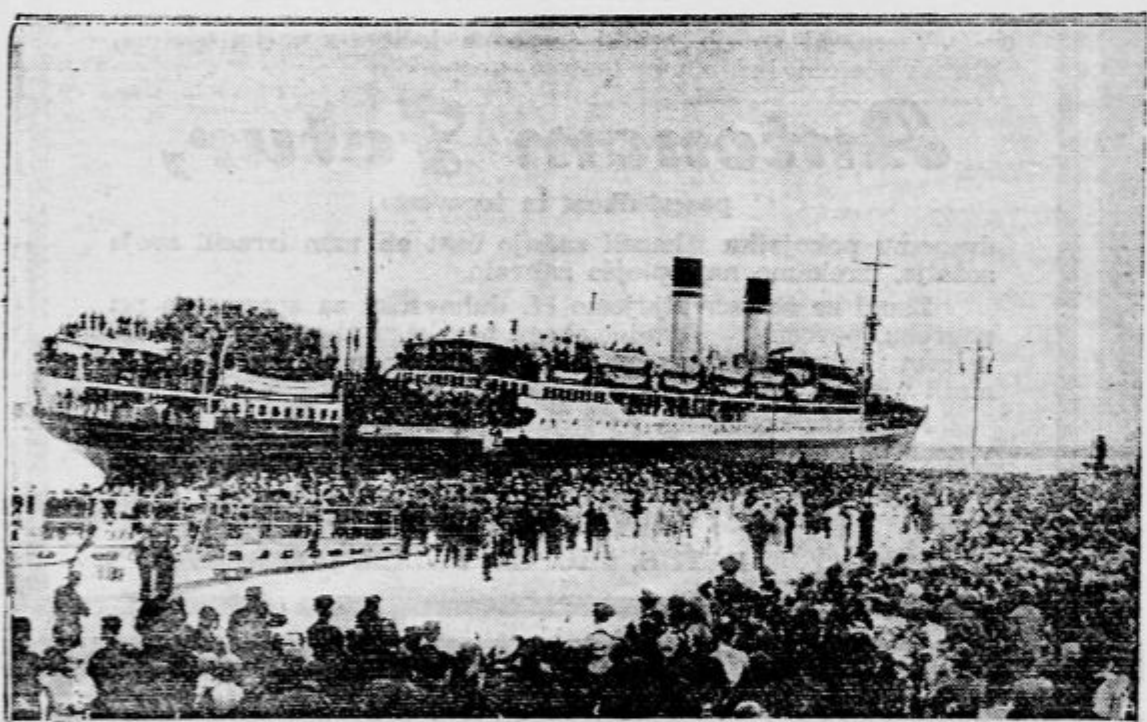
merjenji tudi njih brzina. S pomočjo dodatne aparature, ki analizira različne zvoke, se da baje ugotoviti celo približno število letal. Da bi se domača letala razlikovala od sovražnih, predlaga Hixon, da bi domača letala oddajala tajna brezžična znamenja.

Hixonovo pripravo preizkušajo ta čas vojaški krogi v Ameriki in Angliji. Podobno pripravo je izdelovala doslej tudi neka tvrdka v Brooklynu, a še daleč ni bila tako zmogljiva, kakor trdi inž. Hixon o svoji aparaturi.

K italijanskim aspiracijam v Afriki

Abesinski cesar med svojim zadnjim govorom v parlamentu, kjer je ostro nastopil proti italijanskim vojnim pripravam v Afriki. Na levi diplomatski zbor

Vkrčevanje črnih srajc v Napoliju — namenjenih v vzhodno Afriko, da »civilizirajo« Abesince

Poizkusite ta 3-dnevni recept za lepoto

Kadar se na filmskem platnu pojavi lice kake lepe filmske zvezde, tedaj ste lahko prepričani, da zapeljiva lepota njene polti ni golo naključje. Njena skrivnost je lahko tudi Vaša. Vaša koža lahko postane prav tako divna kakor je njena in to v času komaj 3 dni. Nova krema Tokalon, bele barve (ni mastna), vsebuje gotove dragocene sestavine, med katerimi je tudi sveže posneta smetana in olivno olje. Če uporabljate to kremo enkrat ali dvakrat dnevno, bo dobila Vaša koža novo svežost. Krema Tokalon osvežuje in beli kožo ter hitreje kakor vsako drugo sredstvo odstranjuje razširjene znojnice, zajedalce, raskavost in vse druge kožne napake. Varuje pa tudi pred nesnago in prahom, osvežuje in čisti kožo ter je tako najboljša podloga za puder. Poizkusite ta enostavni recept še danes in brez skrbi boste lahko primerjali svojo polt s poltjo filmskih zvezd.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Toplota iz Ledenega morja

Rusi hočejo izkoristiti toplotne razlike med polarno morsko vodo in njeno površino za pridobivanje elektrike

Znani ruski fizik prof. Vlasov je izdelal načrt, po katerem bi se toplotna energija Ledenega morja izkoriščala za pridobivanje električne energije.

Na prvi pogled je videti malo paradoksalno, da govorimo o toplotni energiji v zvezi s polarnim morjem. Dočim dobimo v drugih, posebno v tropskih morjih, zadovoljivo in praktično uporabno razliko šele med površino in 700 do 800 m globokimi plastmi vode, je pri Ledenem morju razlika med zračno temperaturo in vrhnjimi plastmi vode že zelo velika. Zračna temperatura znaša do — 30 stop. C., voda pod

eventualno ledeno skorjo pa nima nikoli manj nego — 0 stop. Ta temperaturna razlika pa zadostuje, da bi lahko kondenzirali amoniakove pare in jih spet spreminjali v pare. Ta para pa bi gnala stroje, ki bi proizvajali električni tok in tok bi dajal razsvetljavo ter kurjavo. Torej dobesedno toplota iz Ledenega morja!

V bistvu je vse to narobe obrnjena ideja francoskega fizika Clauda, ki je hotel proizvajati električno silo na podlagi temperaturnih razlik med vrhnjimi in globokimi plastmi tropskih morij. Te ideje pa doslej ni mogel s pridom uresničiti, ker je bilo praktično nemogoče polagati dolgih cevi, ki bi segale v takšne globine in prinášale na površje njih hladnejšo vodo. Ruska ideja je veliko bolj izvedljiva.

Praznoverje v politiki

»Maska!« se imenuje narodni in obenem glavni praznik Abesincev. V prestolnici imajo ta dan poseben običaj. Na večer pred praznikom zgradijo »damero« leseno ogradje, ki ga pokrijejo s pisanimi plaktanji.

Zjutraj poroka pred damero dvor s vsemi visokimi cerkvenimi in posvetnimi dostojanstveniki ter množico drugega spremstva. Ob zvoku bobnov in piščalk izvrši duhovnik blagoslovitev damere, nato jo zažge. Množica s mrazlično napetostjo čaka, na katero stran se bo stavba zrušila. Od te strani se obeta namreč postari veri rapid sovražnika, in sicer še isto leto. Ko se ogradje zruši, nastane velik vrtil, v prejšnjih časih so v pogorišče tudi streljali.

Razume se, da oblastniki dobro izkoriščajo ljudsko praznoverje za svoje politične namene. Poskrbijo za to, da se zgradi zruši enostavno v tisto stran, proti kateri naj se obrne ljudski bes.

Tudi Angleži se pripravljajo

Iz Aleksandrije poročajo, da je opažati v zadnjem času živahno gibanje angleških čet ob Sredozemskem morju v smeri proti Libijski puščavi. Angleži hočejo ojačiti pred vsem egiptiške čete, Palestino pa so spreminili v pravo trdnjavo. Seveda so te priprave v zvezi z italijansko abesinskim sporom.

Zdravniki dobe nižje honorarje

Zveza zdravnikov v seinskem departementu je sklenila, da se znižajo minimalni honorarji njenih članov za 10 odst. Na ta način hoče zveza prispevati svoj del k sanacijskim ukrepom francoske vlade.

Turki se vračajo na Turško

Turška in Rumunija sta sklenili dogovor, po katerem bi se v Rumuniji prebivajoči Turki oziroma muslimani izselili v Turčijo. Turška vlada računa pri tem na dragocen prisrček svojega prebivalstva za kakšen milijon duš, ki bi ne prišle praznih rok, temveč s svojo opravo in z izkupičkom za svojo posest, ki bi jo prodali v Rumuniji. Prvi trije parniki s 1300 povratniki oče na poti v Carigrad, 12.000 drugih rumunskih muslimanov pa tudi že čaka na odhod.

Eksperiment z umobolnimi

Swansey v Walesu namerava napraviti eksperiment, ki vzbuja med prebivalstvom nekaj skrbi. Več posestnikov je namreč na iniciativno nekoliko umobolnih, sklenilo, da bodo zaposlili na svojih poljih večje število blaznežev, ki so bili doslej internirani po zavodih. Od tega eksperimenta si obetajo veliko večje število ozdravitev nego od zaprtih zavodov. Sicer ta eksperiment ni povsem nov. Že kakšnih sto let ga prakticirajo v Gheelu v Flandriji in samo 3 odstotki bolnikov so se izkazali pri tem za neozdravljive. Redniki umobolnikov dobe seveda primerno odškodnino.

Na slonu preko Velikega Sv. Bernarda

Ameriški pisatelj Richard Halliburton s svojim slonom, s katerim hoče po Himalajem zgledu preko Velikega Sv. Bernarda v »Jutru« od 20. t. m.)

A NEKDOTA

Izvesten argument. Češkoslovaški minister Bechyně je slavil svojo srebrno poroko, h kateri bi se morala zbrati vsa njegova rodbina. Njegov sin je ravno tedaj prišel z orožnih vaj in se mu je zelo mudilo v Prago k rodbini in v službo, zato je dejal očetu, da se ne bo mogel udeležiti slavnosti, pač pa bo poslal lepo pismo častitko.

»No, lepa je ta.« je dejal oče, »pri prvi poroki, ko bi ne smel biti, si bil, pri drugi, ko bi moral biti, te pa ne bo.«

»To je izvrsten argument, oče.« je odvrnil sin in prišel na srebrno poroko.

VSAK DAN ENA

»Kakšna sreča! Tu je moj čopič za britje, ki ga pogrešam že teden dni!« (»Politiken«)

R. L. Stevenson:

83

SAINT-YVES

Prigode francoskega ujetnika na Angleškem

V svoje presenečenje in nejevoljo sem se zbudil v drgečočem živčnem nemiru. Ta razdraženost je celo rasla, od ure do ure, tako, da je moral imeti gospod Romaine od Amiensa do obale neznanjski križ z menoj. Po gostilniah sem kar goltal obede in se nenehoma penil od togot nad počasnostjo plemen. V kočiji sem odskakoval kakor vodna kapljica na vročem ognjišču. Preklinjal sem vsako najmanjšo zamudo in se jezil na odvnetnikovo tobačnico; ko sva se pripeljala v Calais, bi ga bil zaradi njegovega večnega, neznanjskega njuhanja najrajši pozval na dvoboja. Na srečo je bila ladja ob najinem prihodu baš pripravljena, da odrine; jadno sva se vzpela na palubo. Zvečer sva si vzela vsak svojo kajuto, in krepki pljuski Rokavskega preliva so me kakor npravnstvena kopel očistili vse razdraženosti in me izpremenili v uboga človečka, v zbito igračo vetrov.

Ob sivem razsvitu so naju izkrcali v Dovru, in tu je imel gospod Romaine prvo presenečenje zame. Ko sva se približala obali in gneči obrežnih nosačev in postopačev so mi obstale oči, na Rowleyevem sijočem obrazu! Reči moram, da je pogled nanj del blede albionske pečine z rožnato zarjo. Najrajši bi mu bil padel okoli vratu. Vrli fant je stal pred menoj, z roko ob čepici, in se režal v nemem navdušenju. Pozneje mi je priznal, da je molčal samo zato, ker bi bil moral drugače pri tisti priči »trikrat zavpiti ura«. Pograbil je mojo

torbo in naju skozi množico odvedel v hotel zajtrkovat. Očividno je bil porabil svoj čas v Dovru zato, da je raztrgal najino imenitnost, kakaj gostilničar naju je pozdravil že na pragu, in to s klečepalno vjudnostjo. Ob spoštljivem molku, ki bi bil še vojvodi Wellingtonskemu dobro del, smo stopili v dvorano. Mislim, da bi bili strežaji najrajši tekali po vseh štirih, če bi se bila ta drža le količkaj ujemala z rednim opravljanjem njihove dolžnosti. Nazadnje sem se imel že sam za vplivno osebnost; saj je tudi res, da je bogat angleški graščak visok gospod na tem svetu. Potrudil sem se torej na vsi moč, da bi bil z obrazom in vedenjem vreden tega vzvišenega stanu, in ko je bil zajtrk končan, sva odkorakala med klanjajočimi se vrstami k vratom, kjer nas je čakal voz. Ko sem ga zagledal, sem kar zavriskal in nehote poiskal Rowleyeve oči.

»Ne zamerite, gospod, da sem izbral to barvo. Upam, da nisem zgrešil predznosti.«

»Bordojskordeča in svetlozelena — so najini stari barvi, dečko moj!«

»In to pot vas vodita k zmagi, sir!«

Pozno ponoči smo dospeli v London, in gospod Romaine se je poslovil od Rowleya in od mene. Imel je najneopravke v Amershamu. Že čez nekaj ur me je Rowley zbudil zaradi izbire med dvema postiljonoma v višnjevih jopičih in belih klobukih in dvema drugima v usnjenih jopičih in črnih klobukih, in

ko sem se odločil za višnjevo in belo barvo ter potolažil ona dva z dobro napitnico, sva spet odrinila na pot.

Zdaj sva bila spet na veliki severni cesti, po kateri je yorška poštna kočija ob izpodbudnih zvokih poštnega roga vsako uro vestno oddrvala svojih deset mivj. Poklical sem Rowleya na njegov stari sedež ob svoji levi in ga najprej izprašal o njegovih prigodah v Edinburgu in najnovejših novicah o Flori in njeni teti, o gospodu Robbieju, gospe McRankinovi in svojih ostalih prijateljih. Pri tem se je pokazalo, da se je bil Rowley z dušo in telesom zapisal mojemu ljubljenu dekletu.

Tam, kjer so slemena Gilchristove vile gledala hribu čez ramo, sem očslovil vodnika in krenil dalje. Žvižgaje si veselo popevko. Ko sem pa prišel v zavetje vrtnega zidu, sem umolknil in poiskal točno mesto svojega prvega naskoka. Spoznal sem ga po širokih bukovih vejah, ki so senčile pot, in se neslišno zavijtil na vrh zidu, kjer me je skrilovejeve, kakor tistikrat — ali bi me bilo vsaj skrililo, če bi bil utegnil čakati.

Pa čemu naj bi se bil obotavljal? Komaj petnajst vatlov od mene je stala Flora, moja Flora, gologlava, ogrnjena v šahast vzorec jutrnjega sonca in zelenih senc, z roso na solničkih in s cvetlicami v krilu jutrnje obleke; nje nasproti, s hrbtom proti meni, je pa stal vrtnar Robbie, se z obema rokama opiral na lopato in jo opomljal.

»Ali, Robbie, saj veste, da rada trgam tulipane z listjem vred!«

»Vem, gospodična, a to ugonabija čebulice; nič drugega nisem hotel reči.«

In to je bilo vse, kar vem še slisal. Ko se je Robbie po svojih besedah

sklonil in spet začel kopati, sem z obema rokama stresel bukev, da se je zamajala sem ter tja. Flora je začela šum, se ozrla kvišku in rahlo zavpija, ko me je zagledala.

»Kaj vam je, gospodična?« Robbie se je takoj spet vzravnil, a Flora je hitro odvrnila obraz in se ozrla proti zelenjavniku.

»Ali ni tamle med arti — ne, kosmatim grozdjem neki otrok?«

Robbie je vrgel lopato na tla in stekel. Obrnila se je, spustila tulipane iz rok in — oh! — njen drugi radostni vzklík, ko je razprosrta roke proti meni! Vse se je ponovilo, le s to razliko, da so zdaj tudi moje roke zakoprtele proti njej.

Robbie je bil pretekel komaj deset sežnjev, ko ga je ustavil bodi si šum, ki sem ga povzročil s tem, da sem se spustil z drevesa, bodi si spomin, kako ga je bila že nekoč na isti način zvodila za nos. Vsekar se je obrnil, baš za časa, da je videl najin objem.

»Bog nebeški nam stoj ob strani!« je zastokal in jadno odračal proti zadnjim vratom.

»Takoj morava povedati teti! Ta bo — kam pa hočeš, Anne?« Flora me je zgrabila za rokav.

»Kam drugam kakor v kokošnjak?«

Se trenutek, in z glasnim, srečnim smehom sva se sprijela za roke in stekla po vrtnem drevoredu proti hiši. In v tem, ko sva tekla, sem se spomnil čudnega dejstva, da mi je danes prvič stopiti v Swanston Cottage skozi sprednja vrata.

V zajtrkovalni sobi sva našla gospodično Gilchristovo. Na žimnati zofji je ležala bala platna, in vrla ženska je z vatlom v levici in s škarjami v desnici

hodila okoli Rolanda, ki je kaj moško stal na preprogi pred kaminom. Poglejala me je izza svojih zlato obrobljenih naočnikov, vzela škarje v levo roko in mi pomolila desnico.

»Hm, mosjé, dobro jutro,« je dejala. »Ali smem vedeti, kaj bi to pot radi od nas?«

»Madame,« sem odvrnil, »mislim, da je stvar zelo jasna.«

Ronald je stopil naprej. »Čestitam vam iz vsega srca, Saint-Yves, in tudi vi mi lahko čestitate: pravkar sem dobil imenovanje za praporščaka.«

»Nu, tedaj rajši čestitam Franciji, da je vojna minila. A prav zares, dragi dečko: vse dobro vam želim. Kateri polk?«

»Četrti.«

»Chevenix!«

»Chevenix je spodoben človek. Izvrstno se je vedel. Izvrstno!«

»Da, res,« je pritrdila Flora in poki-mala.

»Spreten je. A če pričakujete, da ga bom zaradi tega rajši imel ...«

»Major Chevenix ima samo eno napako,« mi je gospodična Gilchristova s strogim glasom segla v besedo: »to, da je podoben škarjam; in predobro razumem, mosjé, in moj bodoči nečak, da vam ta podobnost ne obuja prijetnih spominov.« Ko je tako govorila, je odpirala in zapirala škarje, ki jih je držala v roki, in reči moram, da so bili njeni gibi čudovito nazorni. »In zdaj, mosjé, nas menda ne boste več zadrževali, da ne bi sedli za mizo!« je dodala nazadnje.

S tem srečnim kosilom bodi zgodba o mojih prigodah končana.

K O N E C